

გამოდის 1993 წლის მარტიდან
 2000 წლის მარტიდან გამოდის თვეში ორჯერ
 გაზეთის ელექტრონული ვერსია ინტერნეტში:
WWW.opentext.ge/menora

მენორა

გადმოგვაფინე შუქი შენი სხისა, უფალო!

ფსალმუნი 4:7

მხარაული ბაზემი
 საქართველოში
 MENORA
 JEWISH NEWSPAPER
 IN GEORGIA

„מנורה“
 עיתון יהודי
 בגוריה

„МЕНОРА“
 ЕВРЕЙСКАЯ ГАЗЕТА
 В ГРУЗИИ

აკრილი
 (60x60)
 15-30
 №8 (272)
 (5767 ჟმლი)
 2008 ჟმლი
 ფასი 50 თეთრი

מנורה

კვირფასო მებობრებო, მიბილოცავთ
 ფესასს – განთავისუფლების ღმესასფაულს

და მოკვდინდა ეგვიპტელთა მთელი სამწყსო, ხოლო ისრაელის ძეთა სამწყსოდან არცერთი არ მოკვდინებულა
 (ბამ.9-6)

თავი მეთექვსმეტი

უთხრა უფალმა მოშეს: ან იხილავ, რას ვუზამ ფაროს, რამეთუ ძლიერი ხელი (იძულებელყოფს მას) გაუშვას ისინი და ძლიერი ხელი აიძულებს გაყაროს თავისი ქვეყნიდან.

2. ელაპარაკა ღმერთი მოშეს და უთხრა მას: მე ვარ უფალი!

3. ყოვლადძლიერ ღმერთად გამოვეცხადე აბრაჰამს, იცხაკს და იაკობს. და ჩემი სახელი — უფალი — არ მიუწყებია მათთვის.

4. ჩემი აღთქმა დავადგინე მათთან, რათ მიეცე მათ ქვეყნის ქენანის ქვეყანა, მათი საცხოვრებელი ქვეყანა, სადაც ცხოვრობდნენ.

5. მევე ვისმინე სულთქმა ისრაელის ძეთა, რომელთაც ეგვიპტელნი იმონებენ, და გავიხსენე ჩემი აღთქმა.

6. ამიტომ უთხარი ისრაელის ძეებს: მე ვარ უფალი, მე გამოგიყვანეთ ეგვიპტელთა ნამებათაგან, მე გადაგარჩენთ მათი მონობისაგან, მე გიხსნით განვდილი მკლავით და განსჯებით.

7. აგიყვანთ ჩემს ხალხად და ვიქნები თქვენს ღმერთად. შეიცნობთ, რომ მე ვარ უფალი, თქვენი ღმერთი, ეგვიპტელთა ნამებათაგან თქვენი გამომყვანი.

8. მიგიყვანთ იმ ქვეყანაში, რომელზეც (ფიცით) აღვმართე ხელი, რომ ის ვუბოძო აბრაჰამს, იცხაკს და იაკობს. თქვენთვის მომიცია იგი სამკვიდროდ. მე ვარ უფალი.

9. ასე ელაპარაკა მოშე ისრაელის ძეებს, მაგრამ არ უსმინეს მოშეს სულმოკლეობისა და მძიმე სამუშაოს გამო.

10. ელაპარაკა უფალი მოშეს ამ თქმით:

11. მიდი, ელაპარაკე ფაროს, ეგვიპტის მეფეს, გაუშვას ისრაელის ძენი თავისი ქვეყნიდან.

12. ელაპარაკა მოშემ უფლის ნინაშე, ამ თქმით: აი, ისრაელის ძებმა არ ისმინეს ჩემი. როგორც მომისმენს ფარო, მე ხომ ბაგებრგვილი ვარ?

13. ელაპარაკა უფალი მოშეს და აპარონს და აბრძანებინა ისრაელის ძეთათვის და ფაროსათვის, ეგვიპტის მეფისათვის, ეგვიპტის ქვეყნიდან ისრაელის ძეთა გამოყვანა.

14. ესენი არიან თავიანთი მამისეული სახლულების მეთურები: ისრაელის პირმშოს — რუბენის ძენი: ხაროხი, ფალუ, ხეცრონი და ქარმი. ესენია რუბენის საგვარეულონი.

15. შემონის ძენი: იემუელი, იამინი, ოჰადი, იახინი და ცოხარი და შაული, ძე ქენანელი დედაკაცისა. ესენია შიმონის საგვარეულონი.

16. ესენია ლევის ძეთა სახელები თავიანთი გვარტომობით: გერშონი, კეჰათი, მერარი. ლევის სიცოცხლის ხანი იყო ას ოცდა ჩვიდმეტი წელი.

17. გერშონის ძენი: ლიბნი და შიმი თავიანთი საგვარეულებით.

18. კეჰათის ძენი: ამრაი, იცჰარი, ხეზრონი და უზიელი. ჰაკეთის სიცოცხლის ხანი იყო ას ოცდა სამეტი წელი.

19. მერარის ძენი: მახლიდა და მუში. ესენია ლევის საგვარეულონი თავიანთი გვარტომეულობით.

20. და მოიყვანა არამმა იოზეფი, თავისი მამიდა, ცოლად და ქალმა მას უშვა აპარონი და მოშე, აბრაჰამის სიცოცხლის ხანი იყო ას ოცდაჩვიდმეტი წელი.

21. იცჰარის ძენი: კორახა, მეფეგი და ციხრი.

22. უზიელის ძენი: მიშაელი, ელცაფანი და სითრი.

23. აპარონმა ცოლად მოიყვანა ელიშეა, ამინადაბის ასული, ნახშონის და. მას უშვა ქალმა ნადაბი, ამიჰუ, ელაზარი და ითამარი.

24. კორახის ძენი: ასირი, ელკანა და აბისაფი. ესენია კორახელთა საგვარეულონი.

25. და ელაზარმა, არახონის ძემ, ცოლად მოიყვანა ფუტიერის ასულთაგანი და უშვა მას ფიმხასი. ესენი არიან ლევიელთა მამამთავარნი თავიანთი საგვარეულებით.

26. ეს ის აპარონი და მოშეა, რომელთაც უთხრა უფალმა: გაიყვანეთ ისრაელის ძეები ეგვიპტის ქვეყნიდან თავიანთი ლაშქრებითურთ.

27. ისინი ელაპარაკებოდნენ ფაროს, ეგვიპტის მეფეს, ეგვიპტიდან ისრაელის ძეთა გაყვანისათვის. ესენი იყვნენ მოშე და აპარონი.

28. და იმ დღეს იყო, რომ ელაპარაკებოდა უფალი მოშეს ეგვიპტის ქვეყანაში.

29. ელაპარაკა უფალი მოშეს, ამ თქმით: მე ვარ უფალი. რასაც მე ელაპარაკებ შენთან, ყველაფერი ელაპარაკე ფაროს, ეგვიპტის მეფეს.

30. თქვა მოშემ უფლის ნინაშე: აჰა, მე ვარ ბაგებრგვილი, როგორ მომისმენს მე ფარო?

თავი მეთექვსმეტი

უთხრა უფალმა მოშეს: შეხედე, ღვთის (ნაცვლად) დამიდგენიხარ ფაროსთვის. და აპარონი, შენი ძმა, შენი ნინასწარმეტყველი იქნება.

2. შენ ილაპარაკებ ყველაფერს, რასაც გიბრძანებ, ხოლო შენი ძმა აპარონი ფაროსთან ილაპარაკებს, რომ გაუშვას ისრაელის ძენი თავისი ქვეყნიდან.

3. მე გავამძინებ ფაროს გულს, გავამრავლებ ჩემს ნიშნებსა და ჩემს სასწაულებს ეგვიპტის ქვეყნად.

4. არ მოგისმენთ თქვენ ფარო და მე მივყოფ ჩემს ხელს ეგვიპტეს. და დიდი განსჯებით გამოვიყვან ჩემს ლაშქრონებს, ჩემს ხალხს, ისრაელის ძეებს ეგვიპტის ქვეყნიდან.

5. და შეიტყობენ ეგვიპტელნი, რომ ვარ უფალი, როცა გავიწვი ჩემს ხელს ეგვიპტეზე და გამოვიყვან ისრაელის ძეებს მათი ნიალიდან.

6. მოშე და აპარონი ისე ქმედობდნენ, როგორც ამცნო მათ უფალმა, ისე აღასრულეს.

7. მოშე იყო ოთხმოცი წლისა, ხოლო აპარონი ოთხმოცდა სამი წლისა, როცა ისინი ფაროსთან ლაპარაკობდნენ.

8. უთხრა უფალმა მოშეს და აპარონს ამ თქმით:

9. თუ გეტყვით თქვენ ფარო, ამ თქმით: ჰყავთ სასწაული, უთხარი აპარონს: აიღე შენი კვერთხი და წინ დაუგდე ფაროს — გველად იქცევა იგი.

10. მივიდნენ ფაროსთან მოშე და აპარონი და იმოქმედეს ისე, როგორც ბრძანა უფალმა. გადაისროლა აპარონმა თავისი კვერთხი ფაროსა და მის მორჩილთა ნინაშე, და იქცა გველად.

11. უხმო ფარომ ბრძენებსა და ჯადოქრებს. და მათაც, ეგვიპტის გრძნეულებმა, თავიანთი ჯადოქრობით იგივე გააკეთეს.

12. გადაისროლეს თავიანთი კვერთხები და იქცნენ გველებად. და მათნაჲ აპარონის კვერთხმა მათი კვერთხები.

გამოსვლა

13. გაუმძინვარდა გული ფაროს და არ უსმინა მათ, როგორც ელაპარაკა უფალმა.

14. უთხრა უფალმა მოშეს: გული დაუმძიდა ფაროს, უარობს ხალხის გამშვებას.

15. ნადი დილით ფაროსთან. აჰა, წყალთან გამოვა და შენ დადექი მის შესახებდრად, ნილოსის პირას. და კვერთხი, გველად რომ იქცა, ხელთ აიღე.

16. უთხარი მას: უფალმა, ებრაელთა ღმერთმა, მომავლინაო შენთან, ამ თქმით: გაუშვი ჩემი ხალხი და უდაბნოში მსახურებდეს მე. და აჰა, არ ისმინე აქამდე.

17. ასე თქვა უფალმა: ამით შეიტყობ, რომ მე ვარ უფალი: აჰა, ამ კვერთხს, ჩემს ხელთ რომ არის, დაკვრავ ნილოსის წყალს და სისხლად იქცევა.

18. თევზი, რომელიც ნილოსშია, მოკვდინდება. აყროლდება ნილოსი და ეგვიპტელნი ველარ დაღევენ წყალს ნილოსიდან.

19. უთხრა უფალმა მოშეს: უთხრა აპარონს: აიღეო შენი კვერთხი და გაიწვი შენი ხელი ეგვიპტელთა წყლებზე: მათ მდინარეებზე, მათ ნაკადულებზე, მათ ტბებზე და მათი წყლების ყოველ შესაკრებელზე, და იქცევიან სისხლად, სისხლი იქნება ეგვიპტის მთელ ქვეყანაში, ხეში თუ ქვაში.

20. ისე იმოქმედეს მოშემ და აპარონმა, როგორც ბრძანა უფალმა. აღმართა კვერთხი და დასცა ნილოსის წყალს, ფაროსა და მის მორჩილთა ნინაშე, და იქცა სისხლად ნილოსის მთელი წყალი.

21. მოკვდინდა თევზი ნილოსში, აყროლდა ნილოსი და აღარ ძალუძდათ ეგვიპტელებს წყლის სმა ნილოსიდან. და იყოს სისხლი ეგვიპტის მთელ ქვეყანაში.

22. იგივე იმოქმედეს ეგვიპტელმა გრძნეულებმა თავიანთი ჯადოქრობით. გაუმძინვარდა გული ფაროს და არ უსმინა მათ, როგორც ელაპარაკებოდა უფალს.

23. უკუ იქცა ფარო და მივიდა თავის სახლში. და არც ამან გარდაქმნა მისი გული.

24. და მთელი ეგვიპტე თხრიდა ნილოსის ირგვლივ, სასმელი წყალი (რომ ეპოვათ), რამეთუ არ ძალუძდათ ნილოსის წყლის სმა.

25. უფლის მიერ ნილოსის ნახდენის შემდეგ შესრულდა შვიდი დღე.

26. უთხრა უფალმა მოშეს: მიდი ფაროსთან და უთხარი მას, ასე თქვაო უფალმა: გაუშვი ჩემი ხალხი და მსახურობდეს მე.

27. და თუ უარობ შენ გაშვებას, აჰა, გომბეშობით გავგმირავ მთელ შენს საზღვრებს.

28. ნილოსი გამოაქვენარმავლებს გომბეშობებს, ამოვლენ და შეესევინა შენს სახლს, შენს საწოლ ოთახს, შენს სარეცელს, შენს მორჩილთ სახლებს, შენს ხალხს, შენს თონეებსა და შენ ვარცლებს.

29. შემოგესევათ გომბეშობები და თავად შენ, შენს ხალხს და მთელ შენს მორჩილებს.

თავი მერვე

უთხრა უფალმა მოშეს: უთხრა აპარონს: გაიწვი შენი ხელი შენი კვერთხითურთ მდინარეებზე, ნაკადულებზე, ტბებზე და ამოიყვანე გომბეშობები ეგვიპტის ქვეყნად.

2. გაიწვიდა აპარონმა თავისი ხელი ეგვიპტის წყლებზე და ამოვიდა გომბეშო და დაფარა ეგვიპტის ქვეყანა.

3. იგივე მოიმოქმედეს გრძნეულებმა თავიანთი ჯადოქრობით: ამოიყვანეს გომბეშობები ეგვიპტის ქვეყნად.

4. იხმო ფარომ მოშე და აპარონი და უთხრა: შევედრეთ უფალს და მოაშოროს გომბეშობები ჩემგან და ჩემი ხალხისგან. და გაუშვებ ამ ხალხს და შესწირონ მსხვერპლი უფალს.

5. უთხრა მოშემ ფაროს: იყავ ზვიადი ჩემდამი (და დამიდგინე), როდის შევედრო შენთვის, შენს მორჩილთათვის, შენი ხალხისთვის — გომბეშოთა მოსასპობად შენგან და შენს ხალხთაგანა, მხოლოდ ნილოსში დარჩებიან.

6. უთხრა: ხვალ. უთხრა (მოშემ): შენი სიტყვისამებრ იყოს, რათ იცოდე, რომ არავინ არს, ვითარცა უფალი, ჩვენი ღმერთი.

7. და მოგშორდებიან გომბეშობები შენ და შენს სახლებს, შენს მორჩილებს და შენს ხალხს მხოლოდ ნილოსში დარჩებიან.

8. გამოვიდნენ მოშე და აპარონი

ფაროსგან. და ღალადყო მოშემ უფლის მიმართ გომბეშოთა გამო, რომელნიც შეუსია ფაროს.

9. და აღასრულა უფალმა მოშეს სიტყვა და მოკვდინდნენ გომბეშობები სახლებში, ეზოებსა და ყანებში.

10. მოაგროვეს ისინი გროვებად და ამყრალდა ქვეყანა.

11. იხილა ფარომ, რომ იყო მოფონება და გაიმძინვარდა თავისი გული, არ მოუსმინა მათ როგორც ელაპარაკებოდა უფალს.

12. უთხრა უფალმა მოშეს: უთხრა აპარონს: გაიწვი შენი კვერთხი და დაჰკარი მინის მტვერი და გარდაიქცევა მკებნარად მთელს ეგვიპტის ქვეყანაში.

13. და ასეც გააკეთეს: გაიწვიდა აპარონმა თავისი ხელი თავისი კვერთხითურთ და დაჰკრა მინის მტვერი, და მოედო მკებნარი ადამიანსა და პირუტყვს, მთელი მინის მტვერი მკებნარად იქცა მთელს ეგვიპტის ქვეყანაში.

14. და ასე მოიმოქმედეს გრძნეულებმაც თავიანთი ჯადოქრობით, რომ გამოედევნათ მკებნარები, მაგრამ ვერ შეძლეს. და მოედო მკებნარი მინას და პირუტყვს.

15. უთხრეს გრძნეულებმა ფაროს: ეს ღვთის თითია! და გაუმძინვარდა გული ფაროს და არ მოუსმინა მათ, როგორც ელაპარაკებოდა უფალს.

16. უთხრა უფალმა მოშეს: ადექი დილაადრიანად და ნარდექი ფაროს ნინაშე. აჰა, გამოდის წყალთა და უთხარი მას: ასე თქვაო უფალმა: გაუშვი ჩემი ხალხი და მსახურობდეს მე.

17. თუ არ გამოუშვებ ჩემ ხალხს, აჰა, მოგსივს აროვს (გარეულ მცხეთა და ქვეწარმავალთა ნარევს) შენ და შენს მსახურთ, შენს ხალხს, შენს სახლებს და აივნებსა აროვით ეგვიპტელთა სახლები და ის მინაც, სადაც ისინი არიან.

18. და გამოვიყვანე იმ დღეს გომშენის მინას, სადაც ჩემი ხალხი დგას, რომ იქ არ იყოს აროვი, რათა იცოდე, რომ ქვეყნის ნიაღში ვარ მე, უფალი.

19. დავედე განაპირებს ჩემს ხალხსა და შენს ხალხს შორის. ხვალ იქნება ეს ნიშანი.

20. და ასე გააკეთა უფალმა. შეესია მძიმე აროვი ფაროს სახლუელს, მის მორ-

ჩილთა სახლუელს, მთელ ეგვიპტის ქვეყანას, ნარიხოცა ქვეყანა აროვისაგან.

21. უხმო ფარომ მოშეს და აპარონს და უთხრა: ნადით, შესწირეთ მსხვერპლი თქვენს ღმერთს ამ ქვეყანაში.

22. უთხრა მოშემ: არასწორია ამის კეთება, რამეთუ სისაძაგლეა ეგვიპტელთათვის ჩვენი მსხვერპლმწიროვა უფლისადმი, ჩვენ ღმერთისადმი. ხომ ჩაგვექოლავენ, რომ შევწიროთ ეგვიპტელთათვის საძაგელი მსხვერპლი მათ თვალნი?

23. სამი დღის სავალ გზაზე წავალთ უდაბნოში და შევწიროვთ მსხვერპლს, უფალს, ჩვენს ღმერთს, როგორც გვიბრძანებს ჩვენი.

24. უთხრა ფარომ: მე გაგიშვებთ თქვენ და შესწირეთ მსხვერპლი უფალს, თქვენს ღმერთს, უდაბნოში, მხოლოდ შორს ნუ წახვალთ. შევედრეთ ჩემთვის.

25. უთხრა მოშემ: აჰა, მე გავდივარ შენგან და შევედრებ უფალს, რომ ხვალეე გამოვადგინო აროვი ფაროს, მის მორჩილთა და მის ხალხს. მხოლოდ შეწყვიტოს დაცინვა ფარომ და არგაშვება ხალხისა უფლისათვის მსხვერპლის შესწირად.

26. გავიდა მოშე ფაროსგან და შევედრა უფალს.

27. აღასრულა უფალმა მოშეს სიტყვა და მოაშორა აროვი ფაროს, მის მორჩილთა და მის ხალხს. ერთიც არ დარჩენილა.

28. გაიმძინვარა გული ფარომ ამჯერადაც და ხალხი არ გაიშვა.

თავი მეთხუთსმეტი

უთხრა უფალმა მოშეს: მიდი ფაროსთან და ელაპარაკე მას: ასე თქვაო უფალმა, ებრაელთა ღმერთმა — გაუშვი ჩემი ხალხი და მსახურებდეს მე.

2. თუ იუარებ შენ მათ გაშვებას და კვლავ შეაკავებ, 3. აჰა, უფლის ხელი იქნება შენს საწყმსოზე, მიწდვრად რომ გყავს — ცხენებზე, სახედრებზე, აქლემებზე და ცხვარ-ძროხაზე — ფირად მძიმე ჭირი.

4. გამოვიყვანე უფალი ისრაელის სამწყსოს ეგვიპტელთა სამწყსოსაგან და არაფერი არ დაეხოცებათ ისრაელის ძეებს.

5. დაადგინა დრო უფალმა და თქვა: ხვალ მოიმოქმედებს ამ საქმეს უფალი ქვეყანაში.

6. მოიმოქმედა უფალმა ეს საქმე მეორედღეს და განყდა ეგვიპტელთა მთელი საწყმსო, ხოლო ისრაელის ძეთა სამწყსოთაგან არც ერთი არ მოკვდინებულა.

7. ნარავლინა შესატყობად ფარომ და, აჰა, არც ერთი არ იყო მოკვდინებული ისრაელის სამწყსოთაგან. გამძინვარდა ფაროს გული და ხალხი არ გაუშვა.

8. უთხრა უფალმა მოშეს და აპარონს: აიღეთ თქვენ სავსე პეშვი საკირის ნაცარი და ცისკენ ააფრქვიოს მოშემ ფაროს თვალნი.

9. იქცევა მტვრად მთელი ეგვიპტის ქვეყნისათვის და ჩირქოვან წყლულეზად გამოეყრება ადამიანს და პირუტყვს მთელს ეგვიპტის ქვეყანაში.

10. აიღეს საკირის ნაცარი და ნარდგნენ ფაროს ნინაშე. ააფრქვიო ის მოშემ ცისკენ და იქმნა გამოწყარი ჩირქოვან წყლულეზად, ადამიანსა და პირუტყვზე.

11. და ვერ შეძლეს გრძნეულებმა ნარდგენა მოშეს ნინაშე გამოწყარის გამო, რამეთუ გამოწყარი ჰქონდათ გრძნეულებსაც და მთელს ეგვიპტეს.

12. გაამძინვარა უფალმა ფაროს გული და არ ისმინა მათი, როგორც ელაპარაკებოდა უფალს.

13. უთხრა უფალმა მოშეს: ადექი დილაადრიანად, ნარდექი ფაროს ნინაშე და უთხარი მას: ასე თქვაო უფალმა, ებრაელთა ღმერთმა: გაუშვი ჩემი ხალხი და მსახურებდეს მე.

14. რამეთუ ამჯერად ყველა ჩემს ხელს მოვივინე შენს გულს, შენს მორჩილთა და შენს ხალხს, რათ შეიტყო, რომ არავინ არის ჩემი სადარი მთელს დედამიწაზე.

15. რამეთუ ახლავე გავიწვიდი ჩემს ხელს და მოგსრავდი შავი ჭირით შენ და შენს ხალხს და ნარიხოცებოდი ამ ქვეყნიდან.

16. მაგრამ იმისთვის დაგტოვე, რათა ჩემი ძალა გიჩვენო და აუწყო ჩემი სახელი მთელს ქვეყანას.

17. შენ კვლავ ქედმაღლობ ჩემს ხალხზე, რომ არ გაუშვა.

18. აჰა, ვანმივებ ხვალ ამ დროს მძიმე სეტყვას, რომლის მსგავსი ეგვიპტეში არ ყოფილა დღიდან მისი დაფუძნებისა აქამდე.

19. და ან ნარავლინენ (მორჩილი), წამოასხი შენი საწყმსო და ყველაფერი, რაც მიწდვრად გყავს. ყოველი ადამიანია და პირუტყვი, რაც კი მდელიოზე დარჩება და

შინ არ შეიკრიბება, დაისეტყვება და გაი-
ჟლიტება.

20. ფაროს მორჩილთაგან ვინც
შეუშინდა უფლის სიტყვას, სახლებში
შეაფარა თავისი მონები და თავისი სან-
ყმსო.

21. და ვინც არ მიაპყრო თავისი გული-
სყური უფლის სიტყვას, მინდორში დატო-
ვა თავისი მონანი და თავისი სამწყსო.

22. უთხრა უფალმა მოშეს: ცისკენ გაი-
წოდე შენი ხელი და დაისეტყვება მთელი
ევგვიპტის ქვეყანა, ადამიანი, პირუტყვი,
მთელი მინდვრის ბალახი ევგვიპტის ქვეყა-
ნაში.

23. ცისკენ გაიწოდა მოშემ თავისი
კვერთხი და გამოსცა უფალმა ხმები და
სეტყვა. ცეცხლი ვიდოდა დედამიწაზე
და აწვიმა სეტყვა უფალმა ევგვიპტის
ქვეყანად.

24. იყო სეტყვა და ცეცხლი გიზგი-
ზებდა სეტყვის ნიაღში. ფრიად მიძიმე იყო
(სეტყვა), რომლის მსგავსი არ ყოფილა
მთელს ევგვიპტის ქვეყანაში, დროიდან
ერად შექმნილა.

25. ყველაფერი მოსრა სეტყვამ მთელს
ევგვიპტის ქვეყანაში, რაც კი მინდვრად
დარჩა, ადამიანიდან პირუტყვამდე. მინდ-
ვრის მთელი ბალახი მოსრა სეტყვამ და
მინდვრის ყოველი ხე დაღუნა.

26. არ იყო სეტყვა მხოლოდ გომენის
მხარეში, სადაც ისრაელის ძენი იმყოფე-
ბოდნენ.

27. წარავლინა ფარომ (თავისი მორ-
ჩილნი), იხმო მოშე და აპარონი და უთხრა:
ამჯერად შევეცოდე. უფალი მართალია. მე
და ჩემი ხალხი — დამნაშავენი.

28. შევედრეთ უფალს, შეწყდეს სეტ-
ყვა და ღვთიური ხმები, თქვენ გაგიშვებთ
და მეტს აღარ დაყოფდებით.

29. უთხრა მას მოშემ: ქალაქიდან გას-
ვლისას ჩემს ნებებს გაგმლი უფლისკენ,
შენყდება ხმები და აღარ იქნება სეტყვაც,
რათა შეიტყო, რომ უფლისაა ეს ქვეყანა.

30. ვიცი, რომ ჯერ კიდევ არ
შეუშინდებთ უფალ ღმერთს შენ და შენი
მსახურნი.

31. იგვემა სელი და ქერი, რამეთუ ქერი
ამოთავდა და სელი ღეროში (ჰყვოდა).

32. ხორბალი და ასლი არ იგვემა, რამ-
ეთუ ისინი საგვიანოა.

33. გავიდა მოშე ფაროსგან ქალაქგა-
რეთ და თავისი ვნებები უფლისკენ გაშა-
ლა. შეწყდა ხმები და სეტყვა, მინაზე აღარ
იღვრებოდა წვიმა.

34. იხილა ფარომ, რომ შეწყდა წვიმა,
ხმებიც და სეტყვაც, და კვლავ შესცოდა.
დაიმძიმეს გული მან და მისმა მორჩილებ-
მა.

35. გაუმძინვარდა გული ფაროს და
არ გაუშვა ძენი ისრაელისა, როგორც მო-
შეს მეშვეობით ჰქონდა ნალაპარაკები
უფალს.

თავი მათე

უფალმა უთხრა მოშეს: მიდი
ფაროსთან, რამეთუ მისი გული და მისი
მორჩილთა გული მე დავამძიმე, რათა ეს
ჩემი ნიშნები მის ნიაღში დაამოყდნებინა.

2. რომ გეამბნა შენი შვილისა და შენი
შვილთაშვილის ყურადსაღებად, რასაც
ვიქმნოდი მე ევგვიპტეში და რა ნიშნებიც
მოვეუწინე მათ, რომ გცოდნოდით, რომ
უფალი ვარ.

3. მივიდნენ მოშე და აპარონი
ფაროსთან და უთხრეს მას: ასე თქვაო
უფალმა, ებრაელთა ღმერთმა: როდემდ-
ის იუარებ ჩემს ნინაშე დამორჩილებას?
გაუშვი ჩემი ხალხი და მსახურობდეს მე.

4. თუ იუარებ ჩემი ხალხის გაშვებას,
აჰა, შენს საზღვრებს ხვალვე მივუსევ კა-
ლიას.

5. დაფარავს მინის თვალსანიერს
და შეუძლებელი იქნება ხილვა მი-
ნისა. შთანთქავს გადარჩენილთა წარ-
ჩენს, თქვენთვის დარჩენილს სიტყვი-
დან. შთანთქავს ყოველ ხეს, მინდვრად,
რომელიც თქვენთვის იზრდება.

6. აავსებენ შენს სახლებს, შენს მსახ-
ურთა სახლებს და ყველა ევგვიპტელის
სახლს, — რაც არ უხილავს შენს მამებს და
შენს მამების მამებს იმ დღიდან, რაც არ-
სებობენ დედამიწაზე. უკუიქცა (მოშე) და
გავიდა ფაროსგან.

7. უთხრეს ფაროს მისმა მორჩილებმა:
როდემდის იქნება ეს ჩვენი მახე? გაუშვი
ეს ხალხი და ემსახურონ უფალს, თავიანთ
ღმერთს. ნუთუ ჯერაც არ უწყი, რომ
ევგვიპტე იღუპება?

8. დააბრუნეს მოშე და აპარონი
ფაროსთან და უთხრა მათ (ფარომ): წა-
დით, ემსახურეთ თქვენს უფალ ღმერთს.
და ვინ ნახვალთ?

9. უთხრა მოშემ: ჩვენი ჭაბუკებითა და
მოხუცებითურთ წავალთ. ჩვენი ძმებითა

და ასულებითურთ და ჩვენი ცხვარ-ძროხ-
ითურთ წავალთ, რამეთუ საუფლო დღე-
სასწაული გვაქვს.

10. უთხრა მათ (ფარომ): ისე უფალი
იყოს თქვენთან, როგორც მე თქვენი წერ-
ილშვილითურთ გაგიშვათ, ხომ ხედავთ,
თქვენს ნინაშე ბოროტი (ზრახვა).

11. ასე არა! მხოლოდ მამაკაცები წა-
დით და ემსახურეთ უფალს, რამეთუ
თქვენ ითხოვთ ამას. და გაყარეს ისინი ფა-
როსაგან.

12. უთხრა უფალმა მოშეს: გაიწოდე
შენი ხელი ევგვიპტის ქვეყანაზე კალიის
(გამოსახმობად) და შეესიოს ევგვიპტის
ქვეყანას, შთანთქავს ქვეყნის მთელი ბალ-
ახი, ყველაფერი, რაც კი დატოვა სეტყვამ.

13. და აღმართა თავისი კვერთხი მო-
შემ ევგვიპტის ქვეყანაზე და წარმოავლინა
უფალმა აღმოსავლეთის ქარი ქვეყნად.
(ქროდა ქარი) მთელს იმ დღესა და ღამეს.
იქმნა დილა და მიზიდა აღმოსავლეთის
ქარმა კალია.

14. შეესია კალია მთელს ევგვიპტის
ქვეყანას და დაესვენა ფრიად მიძიმედ
ევგვიპტის მთლიან საზღვარზე. უწინ არ
ყოფილა ასეთი კალია და ამისდაგვარი
არც მას შემდეგ იქნება.

15. დაფარა მთელი მინის თვალსანიერი
და დაბნელდა მინა, შთანთქა ქვეყნის ყვე-
ლა ბალახი და ხის ყველა ნაყოფი, რომელ-
იც დატოვა სეტყვამ. არ შერჩენია სიმწვანე
ხეს და მინდვრის ბალახს მთელს ევგვიპტის
ქვეყანაში.

16. სასწრაფოდ იხმო ფარონ მოშე და
აპარონი და უთხრა: შევეცოდე უფალს,
თქვენს ღმერთს, და თქვენც.

17. და ან, გენუკვი, ამჯერად მომიტევე
ცოდვა. შევედრეთ თქვენს უფალ ღმერთს
და განაპოროს ჩემგან ეს სიკვდილი.

18. გამოვიდა (მოშე) ფაროსგან და
შევედრა უფალს.

19. შემოაქცია უფალმა ზღვის ფრიად
ძლიერი ქარი, მიზიდა კალია და მენაშულ
ზღვაში ჩაყარა. ერთი კალიაც არ დარჩე-
ნილა ევგვიპტის მთელ საზღვარზე.

20. გაუმძინვარა უფალმა გული
ფაროს და არ გაუშვა ფარომ ძენი ისრაელ-
სა.

21. უთხრა უფალმა მოშეს: ცისკენ
გაიწოდე ხელი და იქნება წყვდიადი ევგვი-
პტის ქვეყნად. ხელშესახები წყვდიადი.

22. ცისკენ გაიწოდა თავისი ხელი მო-
შემ და იქმნა ნისლოვანი წყვდიადი მთელს
ევგვიპტის ქვეყანად სამი დღე.

23. არ უხილავს კაცს თავისი ძმა, სამ
დღეს არავინ არ ამდგარა თავისი ადგ-
ილიდან. ხოლო ისრაელის ძეებს სინათლე
ჰქონდათ თავიანთ სადგომებში.

24. უხმო ფარომ მოშეს და უთხრა: წა-
დით, ემსახურეთ უფალს, მხოლოდ თქვენი
ცხვარ-ძროხა დარჩეს, წერილშვილიც თან
ნაყოფი.

25. უთხრა მოშემ: შენც მოგცემ სხვერ-
პლებს და აღსავლენებს და შევნიშავთ
უფალს, ჩვენს ღმერთს.

26. და ჩვენი სამწყსოც წამოვა ჩვენთან,
ჩლიქიც კი არ დარჩება, რამეთუ მისგან
ავიღებთ ჩვენი უფალი ღმერთის სამსახ-
ურებებს, და ჩვენ არ ვიცით, რით ვემსახ-
უროთ უფალს, სანამ იქ არ მივალთ.

27. გაუმძინვარა უფალმა გული
ფაროს და არ ინება მათი გაშვება.

28. უთხრა მას ფარომ: წად, გამშორდი!
ფრთხილად იყავი, ჩემი სახე აღარ იხილო,
რამეთუ იმ დღესვე მოკვდები, როდესაც
იხილავ ჩემს სახეს.

29. უთხრა მოშემ: სწორად ლაპარაკობ.
შენს სახეს აღარ ვიხილავ.

თავი მეთერთმეტი

უთხრა უფალმა მოშეს: კიდევ ერთ წყ-
ლულს მოვეუწინე ფაროს და ევგვიპტეს.
ამის შემდგომ გაგიშვებთ აქედან (ფარო).
არათუ გაგიშვებთ, არამედ გაყრით
გაყრით თქვენ აქედან.

2. ილაპარაკე, გენუკვი, ხალხის ყურად-
საღებად და ითხოვოს კაცმა თავისი მეზო-
ბელი კაცისგან, ხოლო ქალმა თავისი მე-
ზობელი ქალისგან ვერცხლისა და ოქროს
ჭურჭელი.

3. და მიაგო უფალმა ხალხის კეთილ-
სახიერება ევგვიპტელთა თვალს. და ეს
კაცი, მოშე, ფრიად განდიდდა ევგვიპტის
ქვეყნად ფაროს მორჩილთა და ხალხის
თვალში.

4. თქვა მოშემ: ასე თქვა უფალმა:
შუალამისას გამოვალ შუაგულ ევგვიპტეში.

5. და მოკვდინდება ყოველი პირმშო
ევგვიპტის ქვეყნად: თავის ტახტზე მჯდომი
ფაროს პირმშოდან მხევის პირმშომდე,
რომელიცაა დოლაბის უკან და ყოველი
პირუტყვის პირველმოგებული.

6. და იქნება დიდი გოდება მთელს
ევგვიპტის ქვეყანაში, რომლის მსგავსი არ

ყოფილა და არც იქნება.

7. და ისრაელის ყველა ძესთან თავის
ენას არ დაძრავს ძალი არც კაცისადმი,
არც ქალისადმი, რათა იცოდეთ, რომ გა-
ნასხვავებს უფალი ევგვიპტელსა და ის-
რაელს შორის.

8. ჩამოვლენ ჩემთან მთელი ეს შენი
მორჩილნი და თავყანს მცემენ, ამ თქმით:
გადით, შენ და მთელი ხალხი, შენს ფეხთან
მყოფი. და ამის შემდეგ გავალ. და გავიდა
ფაროსგან (მოშე), განრისხებული.

9. უთხრა უფალმა მოშეს: არ მოგის-
მენთ თქვენ ფარო, რათ გამრავლდეს ჩემი
სასწაულები ევგვიპტის ქვეყნად.

10. მოახდინეს მთელი ეს სასწაულები
მოშემ და აპარონმა ფაროს ნინაშე, მაგრამ
გაუმძინვარა უფალმა გული ფაროს და
არ გაუშვა ისრაელის ძენი თავისი ქვეყნი-
დან.

თავი მეთორმეტი

და უთხრა უფალმა მოშეს და აპარონს
ევგვიპტის ქვეყანაში, ამ თქმით:

2. ეს თვე იყოს თქვენთვის დასა-
ბამი თვეებისა, პირველი (თვე) იყოს იგი
თქვენთვის წყლის თვეთაგან.

3. ელაპარაკეთ მთელს ისრაელის თემს
და უთხარით: ამ თვის მეათე დღეს მამ-
ისეულ სახლზე თითოეულმა კრავი აიყვა-
ნოს თავისთვის. კრავი სახლეულისთვის.

4. თუ სახლეული ისე მცირერიცხოვა-
ნია, რომ არ ძალუძთ ჭამა კრავისა, მაშინ
თვითონ და მის სახლთან ახლომყოფმა მის-
მა მეზობელმა სულადობის მიხედვით აიყ-
ვანონ კრავი, გაიანგარიშეთ, ვის რამდენის
ჭამა ძალუძთ.

5. სალი, ამერი, ერთნლოვანი უნდა იყოს
კრავი. ცხვართაგან და თხათაგან აიყვა-
ნეთ.

6. და იყოს იგი თქვენთან დაცული ამ
თვის მეთოთხმეტე დღემდე. მერე დაკლას
ისრაელის თემის მთელმა კრებულმა სალა-
მობნას.

7. აიღონ მისი სისხლისგან და სცხონ იმ
სახლის ორივე წირთხლსა და კადონს, სა-
დაც შეჭამენ მას.

8. იმავე საღამოს შეჭამონ ცეცხლზე
შემწვარი ხორცი. ხმიადებით და მწარე მწ-
ვანილულები შეჭამონ იგი.

9. ნუ შეჭამთ მისგან უმს ან წყალში მოხ-
არშულს. ხოლო ცეცხლში შემწვარი ჭამეთ
თავფენიანა და მისი მიგნულითურთ.

10. ნუ დატოვებთ მისგან დილაამდე, და
თუ მისგან დარჩა დილაამდე — ცეცხლში
დაწვით.

11. ასე ჭამეთ იგი: წელზე სარტყელი
გერტყათ, ფეხზე გეცვათ და თქვენს ხელი
იყოს თქვენი ჯოხი. აჩქარებით ჭამეთ. საუ-
ფლო ფესახია იგი.

12. გარდმოვალ ამ ღამით ევგვიპტის
ქვეყნად და გავგმირავ ყოველ პირმშოს
ევგვიპტის მხარეში ადამიანიდან პირუტყ-
ვამდე, და ევგვიპტის ყველა ღმერთს გან-
ვსჯი. მე ვარ უფალი.

13. და სისხლი გქონდეთ ნიშნად სახ-
ლებზე, სადაც თქვენ იმყოფებით. ვიხილავ
სისხლს და გვერდს ავივლით. არ იქნე-
ბა თქვენში შემწუსერელი სენი, რაჟამს
ევგვიპტელთა ქვეყნის გვემას დავიწყებ.

14. მოსახსენებლად იყოს თქვენთვის
ეს დღე, იდღესასწაული იგი საუფლო
დღესასწაულად თქვენს თაობებში. სამარ-
ადჟამო წესად იდღესასწაულეთ იგი.

15. შვიდ დღეს ჭამეთ ხმიადი. პირველი
დღიდანვე აღკვეთეთ საფუარი თქვენს
სახლეულთაგან, რამეთუ ყოველი სული,
მჭამელი საუფლისა პირველი დღიდან მეშ-
ვიდე დღემდე, მოიკვეთება ისრაელიდან.

16. პირველ დღეს წმიდა შეკრებილობაა,
მეშვიდედღესაც წმიდა შეკრებილობა გქონ-
დეთ. (ამ დღეებში) არა საქმე არ გაკეთდეს.
რაც თითოეულს საქმელად სჭირდება, მხო-
ლოდ ის გაკეთდეს.

17. დაიცავით უფუარობა, რამეთუ თვით
ამ დღეს გამოიყვანეთ თქვენი ლაშქრობები
ევგვიპტის ქვეყნიდან. დაიცავით ეს დღე
თქვენს თაობებში სამარადჟამო წესდებად.

18. პირველი თვის მეთოთხმეტე დღი-
დან, საღამოდან, ოცდამეერთე დღის საღა-
მომდე ხმიადები ჭამეთ.

19. შვიდ დღეს არ იპოვებოდეს თქვენ
სახლებში საფუარი, რამეთუ გაფუებული
ყოველი მჭამელი მოიკვეთება ისრაელის
თემისგან — მდგმურია ის თუ მკვიდრი
ქვეყნისა.

20. საფუარიანი არაფერი ჭამოთ ყოველ
თქვენს სამყოფელში ხმიადები ჭამეთ.

21. უხმო მოშე მთელი ისრაელის უხუ-
ცესობას და უთხრა მათ: წამოასხით, წამ-
ოიყვანეთ ცხვარი თქვენთვის და თქვენი
საგვარეულოთათვის და საფესახო მსხვერ-
პლი.

22. აიღეთ უსუპის კონა, ამოავლეთ
სისხლში, რომელიც ჯამშია და წააცხეთ
(სისხლი) კადონსა და ორივე წირთხლს სისხ-

ლიანი ჯამიდან. და დილაამდე თქვენიდან
არავინ გავა თავისი სახლის კარიდან.

23. და გაცივოს უფალი ევგვიპტის
შესამუსრავად, სისხლს დანახავს კადონ-
ზე და ორივე წირთხლზე და გვერდს აუე-
ლის უფალი (თქვენს) კარს, დამლუპველს
არ მისცემს შესვლის უფლებას თქვენს სახ-
ლებში (თქვენს) შესამუსრავად.

24. წესად დაიცავით ეს თქვენთვის და
თქვენს ძეთათვის, სამარადჟამოდ.

25. და როცა მიხვალთ იმ ქვეყანაში,
რომელსაც უფალი მოგცემთ, როგორც
(მან) ილაპარაკა, დაიცავით ეს მსახურება.

26. და თუ შეგეკითხებიან თქვენი ძმები:
ეს რა მსახურებაა თქვენთვის?

27. ეტყვი: ფესახის მსხვერპლიაო
უფლისადმი, რომელმაც გვერდი აუარა
ისრაელის ძეთა სახლებს ევგვიპტეში, ოდეს
მუსრავდა ევგვიპტეს, და იხსნა ჩვენი სახ-
ლები. მოიდრიკა ხალხი და თავყვანი სცა.

28. წაიღნენ ისრაელის ძენი და ალას-
რულეს. როგორც უბრძანა უფალმა მოშეს
და აპარონს, ისე აღასრულეს.

29. შუალამისას უფალმა განგმირა
ყოველი პირმშო ევგვიპტის ქვეყნად, ტახ-
ტზე მჯდომი ფაროს პირმშოდან საპყრო-
ბილემი ტყვექმნილ პირმშომდე და პირუ-
ტყვის ყოველი პირველ მოგებული.

30. (ფეხზე) დადგნენ იმ ღამეს ფარო,
მთელი მისი მორჩილნი და მთელი ევგვიპტე.
შეიქმნა დიდი ღალადი ევგვიპტეში, რამეთუ
არ იყო სახლი, სადაც მკვდარი არ ჰყვა-
დათ.

31. იხმო (ფარომ) მოშე და აპარონი
ღამით და უთხრა: ადექით, გადით ჩემი
ხალხისგან თქვენც და ისრაელის ძენიც,
წადით, ემსახურეთ უფალს, თქვენი სი-
ტყვისამებრ.

32. თქვენი ცხვარ-ძროხაც წაიყვა-
ნეთ, როგორც ამბობდით, წადით და მეც
მაკურთხეთ.

33. აიძულეს ევგვიპტელებმა ხალხი,
სწრაფლ გასულიყვნენ ქვეყნიდან, რამეთუ
ამბობდნენ, ვკვდებითო ყველანი.

34. წაიღო ხალხმა თავისი ცომი სან-
ამ გაფუვდებოდა. თავიანთი საფუარი
გამოკრული ჰქონდათ თავიანთ სამოსელში
და ზურგზე მოკიდებული.

35. მოშეს სიტყვისამებრ მოიქცნენ ის-
რაელის ძენი და ითხოვეს ევგვიპტელთაგან
ვერცხლისა და ოქროს ჭურჭელი და სა-
მოსელი.

36. კეთილსახიერება უბოძა უფალმა
ხალხს ევგვიპტელთა თვალში და მათაც
ათხოვეს. და გაძარცვეს ევგვიპტე.

37. და გაემგზავრნენ ისრაელის ძენი
რამსესიდან სუქოთისკენ, წერილშვილის
გარდა ექვსასი ათასამდე ფეხოსანი მამაკა-
ცი.

38. თან გაჰყვა მათ უამრავი უცხო-
ტომელი ბრბო და ცხვარ-ძროხა, სამწყსო
ფრიად დიდი.

39. გამოაცხვეს ევგვიპტიდან გამოტ-
ანილი ცომი ხმიადთა კოკრებად, რამეთუ
(ცომი) ვერ გაფუვდა, რამეთუ გამოყარეს
ევგვიპტიდან და ვერ შეძლეს დაყოვნება.
საგზალიც არ გაუმზადებიათ.

40. ოთხას ოცდაათი წელს მკვიდრობდ-
ნენ ისრაელის ძენი ევგვიპტეში.

41. დასრულდა ოთხას ოცდაათი წელი
და თვით ამ დღეს გამოვიდნენ უფლის
მთელი ლაშქრონები ევგვიპტის ქვეყნიდან.

42. ეს ღამე საუფლო საგუშავია. ევგვი-
ტიდან მათი გამოყვანის გამო. თვით ეს
ღამე საუფლო საგუშავია ისრაელის მთელ
ძეთათვის მათ თაობებში.

43. უთხრა უფალმა მოშეს და აპარონს:
ესაა ფესახის წესდება: უცხოტომელმა არ
უნდა ჭამოს იგი.

44. ვერცხლის ნაყიდმა ყოველმა მონამ,
თუ წინადასცვით მას, ჭამოს.

45. ახლომოსახლემ დამოჯამაგირემ არ
ჭამოს იგი.

46. ერთ სახლში უნდა შეიჭამოს. არ
გაიტანოს ეს ხორცი სახლიდან გარეთ და
ძვალი არ დაამტვრიოთ.

47. ისრაელის მთელმა თემმა გააეკიოს
ეს.

48. რომ მდგმურობდეს შენთან მდგ-
მური და აღასრულოს საუფლო ფესახი,
წინდაუცვითე მის ყოველ მამრს, და მა-
შინ შეუდგეს მის აღსრულებას და ქვეყნის
მკვიდრად შეირაცხება. არავითარმა
წინადაუცვითელმა არ ჭამოს იგი.

49. ერთი მოძღვრება ექნეს მკვიდრსა
და მდგმურს, თქვენს შორის რომ მდგ-
მურობდეს.

50. აღასრულეს ისრაელის ძეებმა.
როგორც უფალმა უბრძანა მოშეს და აპა-
რონს, ისე აღასრულეს.

51. თვით ამ დღეს გამოიყვანა უფალმა
ევგვიპტის ქვეყნიდან ისრაელის ძენი მათი
ლაშქრონებითურთ.

ქვირფასო მეგობრებო!

მინდა სულითა და გულით მივულოცო საქართველოს ებრაულ თემს ჩვენი ერთ-ერთი დიდი დღესასწაულის — ფესახის დადგომა.

ძალზე სიმბოლურია, რომ ეგვიპტელთა მონობიდან ჩვენი ხალხის განთავისუფლების დღესასწაული ემთხვევა ისრაელის სახელმწიფოს 60 წლისთავს. აგადის სიტყვებში „მომავალ წელს განახლებულ იერუსალიმში“ რეალური გახდა — ჩვენს ხალხს აქვს ძლიერი, ლამაზი სახელმწიფო და იმედინად შესცქერის მომავალს.

საქართველოს ებრაული თემი ყოველთვის გამოირჩეოდა ეროვნული ინტერესებისადმი ერთგულებით და ისრაელთან მტკიცე კავშირით. ისრაელში საფესახო სედერს საქართველოდან გამოსული ათასობით ადამიანი მიუჯდა. ყოველ მათგანს წონადი წვლილი შეაქვს ქვეყნის განვითარებასა და გაძლიერებაში.

მინდა ხაზი გავუსვა იმ გარემოებას, რომ ებრაული სააგენტო საერთოდ, და კავკასიაში მისი წარმომადგენლობა კონკრეტულად, კვლავაც ყოველგვარ დახმარებას აღმოუჩენს საქართველოს ებრაულ თემს, მის საგანმანათლებლო ორგანოებს. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ბოლო ხანის გასაჭირიდან თემი კიდევ უფრო ძლიერი და შეკავშირებული გამოვა.

ყველას გისურვებთ მშვიდობას, კეთილდღეობას, ერთობის ხაგ ფესახს სამეახს!

ბეშანა აბაა ბიერუშალიაი!

ბრიგორი ბროდსკი
ებრაული სააგენტოს წარმომადგენლობის
მეთაური სამხრეთ კავკასიაში

THE WORLD CONGRESS
OF GEORGIAN JEWS
(R.A.)

„ש יחזתי טרהוקו
היהודי“
(י.י.)

პატივცემულ ბ-ნ გურამ პატიავიძელს
ქონგრესის თანათამაგვამომარე

დამდეგი ფესახის წინ გვინდა მოგილოცოთ ეგვიპტის ტყვეობიდან ჩვენი ხალხის დახსნის დღესასწაული და გისურვოთ თქვენ და თქვენი ოჯახის წევრებს ჯანმრთელობა, ბედნიერება და კეთილდღეობა, ამასთან გვინდა განსაკუთრებული წარმატება გისურვოთ თქვენს თავდადებულ საქმიანობაში ჩვენი თემის სულიერი ცხოვრების გამდიდრებისა და გამტკიცების საქმეში.

გალუთში ცხოვრების ხანგრძლივ პერიოდში, საქართველოს ებრაელობამ თვალისჩინივით შეინახა ებრაული რწმენისა და ტრადიციებისადმი ერთგულება, ეს იყო დიდი დამსახურება ჩვენი დიდი რაბებისა და თალმიდ ხანებისა, რომლებიც ყოველ თაობაში გამოდიოდნენ ჩვენი თემის წიაღიდან.

თქვენ, ჩვენს დღეებში ამ დიდი ადამიანთან საქმის ღირსეული გამგრძელებელი დღე და ღამე მოღვაწეობთ ჩვენი თემის ცხოვრების ყველაზე მნიშვნელოვან სფეროში, რათა ჩვენმა შვილებმა მომავალშიც გააგრძელონ ებრაელი ხალხის ტრადიციებისა და მოქმედებისადმი ერთგულება.

ჩვენ თემის ცხოვრებაში თქვენს მიერ შეტანილი წვლილისადმი ჩვენი განსაკუთრებული პატივისცემის დასადასტურებლად, გვინდა მოგილოცოთ თავისუფლების დღესასწაული და გისურვოთ ქაშერი და მხიარული ფესახი!

გთხოვთ ქართველ-ებრაელთა კონგრესისა და მისი პრეზიდენტის სახელით თქვენს ჯამაათებს მიულოცოთ ბედნიერი და აშერი ფესახი და უსურვოთ მათ ყოველივე საუკეთესო.

მიხიკო მირილაშვილი
ქართველ ებრაელთა მსოფლიო
ქონგრესის პრეზიდენტი

არონ ელაშვილი
ქონგრესის დირექტორი

ძვირფასო მეგობრებო!

ჩვენი ერის განთავისუფლების დღესასწაულის, ფესახის დამდეგს, პატივისცემით და სიყვარულით გიგზავნი თქვენ და თქვენს ოჯახებს ქაშერი და სასიხარულო ზეიმის ტრადიციულ სურვილებს.

ფესახის სედერის ღამეს ებრაელები განსაკუთრებით საფუძვლიანად, ვიდრე ოდესმე, ფიქრობენ ეგვიპტიდან გამოსვლაზე და აგადა, გვიამბობს რა მონობისგან განთავისუფლების შესახებ, განამტკიცებს ამ ფიქრებს.

მაგრამ ამ ღამით, სადღესასწაულო სუფრასთან ვფიქრობთ და ვოცნებობთ აგრეთვე მომავალ ხსნაზე, რასაც დიდი გრძნობით გვიამბობს და გვახსენებს საზეიმო აგადა.

თალმუდი ამტკიცებს, რომ ცდაკა – ქველმოქმედება – აახლოვებს ხსნასა და განთავისუფლებას. „ყოველო, რომელსაც გშიოდეს, მოდი და დაპურდი. ყოველო უპოვარო, მოდი და დაიცავი ფესახი“. სედერზე გაჭირვებულთა მოწვევით ვასრულებთ მცნებას ცდაკაზე და ამით ვიახლოვებთ მომავალ განთავისუფლებას!

ეს დღესასწაული მეტად მნიშვნელოვანია ამაჟამად, რადგან მრავალი ჩვენთაგანი დღესაც იმყოფება მცდარ წარმოდგენათა, ეფემერულ ფასეულობათა, უცხო კანონთა და ჩვეულებათა ტყვეობაში. ყოველივესგან განთავისუფლება არის სანყისი და დაბრუნება საკუთარ ხალხთან, საკუთარ რწმენასთან და ტრადიციებთან.

ხაგ ფესახს ქაშერ სამეახს!
მხიარულ და ქაშერ ფესახის დღესასწაულს გისურვებთ თქვენ და თქვენს ოჯახებს!

„ჯოინთის“ წარმომადგენელი საქართველოში სერგო ვლასოვი
თბილისის „ჯოინთის“ კოლექტივი

საქართველოს მთავარი რაზინი არიელ ლევინი
საქართველოს მთავარი რაზინის მოვალეობის
შემსრულებელი ავიმელან როზენვალიტი

იერუსალიმის ჯოინთის ხელმოწერა ბ-ნ აშერ ოსტრინს

ქვირფასო ბატონო აშერ ოსტრინ!

ნება მომეცით, მოგილოცოთ დამდეგი ფესახი და დაგისვით რამდენიმე შეკითხვა. ეს შეკითხვები სრულებითაც არ ექცევა სადღესასწაულო კონტექსტში, მაგრამ ზოგჯერ არასასიამოვნო კითხვების დასმაც გვინევს და ამ კითხვებზე პა-სუხის გაცემაც.

ვიდრე ამ შეკითხვებს დავსვამდე, მინდა ხაზი გავუსვა „ჯოინთის“ კეთილშობილურ მისიას საქართველოში. ჩვენი ქვეყნის ებრაელ ლიდერებს (და არა მხოლოდ მათ!) კარგად ესმით, თუ რაოდენ მნიშვნელოვანია „ჯოინთის“ მისია. მინდა გავიხსენო საქართველოს მთავარი რაზინის არიელ ლევინის სიტყვები: „მას შემდეგ, რაც „ჯოინთმა“ თბილისში „ხესედ ელიაჰუ“ გახსნა, საქართველოში არც ერთი ებრაელი მოხუცი შიმშილით არ დაღუპულა“.

ეს ერთი მხარეა „ჯოინთის“ საქართველოში მოღვაწეობისა, არის სხვა, არანაკლებ მნიშვნელოვანი მხარეც: ადამიანებს სულიერი ცხოვრება ისევე სჭირდებათ, როგორც პური. „ჯოინთი“ ამ მხრივაც ჩვენს გვერდით დგას და ეს ძალიან მნიშვნელოვანია.

მაგრამ დღეს ჩვენს თემსა და „ჯოინთს“ შორის კრიზისული პერიოდი. ეს ძალიან არასასიამოვნოა. რომელიღაც ჩინოვნიკის გაუთვლელი, გაუთვალისწინებელი გადაწყვეტილების გამო ჩვენ ყველას ერთად გვიხდება ასევე გაუთვლელი, გაუთვალისწინებელი რეპლიკების მოსმენა.

მე იმედი მაქვს, ჩვენ ყველას გვეყოფა წინდახედულება და ძალა იმისათვის, რომ ეს კონფლიქტი გონივრულად დავამთავროთ და „ჯოინთი“ ისევე იმუშავებს ჩვენთან, როგორც წლების განმავლობაში მუშაობდა. ჩვენ ვიყავით პარტნიორები კეთილშობილურ საქმეში და ასევე უნდა დავრჩეთ.

ახლა კი რამდენიმე შეკითხვა, რომელიც კრიზისულმა სიტუაციამ წარმოშობა და თუ ამ კრიზისულ სიტუაციაში საქართველოს ებრაული თემის რაიმე ბრალს დაინახავთ, მე გთხოვთ გაიხსენოთ, თუ როგორი ქვეყანა გახლდათ საქართველო თუნდაც ათი წლის წინათ, როგორი იყო ჩვენი სოციალური მდგომარეობა.

ასეთი მძიმე მდგომარეობიდან კი, მოგვხსენებთ, არცთუ იოლად გამოდი-
ან.

1. საქართველოს ებრაელობა თბილისის ებრაული სათემო სახლის აგებამდეც სრულყოფილ ებრაელობად გრძნობდა თავს, ცხოვრობდა ებრაული ცხოვრებით და სხვა რესპუბლიკების ებრაულ თემებსაც კი უწევდა დახმარებას. დღეს კი ჩვენ მოტყუებულ ადამიანებად მივიჩნევთ თავს და აი, რატომ: ვიდრე სათემო სახლი შენდებოდა, ვიდრე იგი გაიხსნებოდა, ჩვენ გვეუბნებოდნენ, რომ დიდებული მოღვაწე პენრი პოზნერ IV თემს ჩუქნის სახლს, სადაც მას შესაძლებლობა ექნება განავითაროს თავისი ეროვნული სულისკვეთება.

რატომ ატყუებდნენ საქართველოს ებრაელობას?

2. მარტის ბოლო დეკადაში საქართველოს მოტყუებული ებრაელობა შეაძრწუნა ცნობამ იმის თაობაზე, რომ სახლი სასწრაფოდ, ევაკუაციის წესით უნდა დაი-ცა-ლოს. თითქოს საკმარისი არ იყო ის, რომ ჩვენ მოგვატყუეს, ახლა შეურაცხყო-ფაც მოგვაყენეს – ებრაული სახლიდან ებრაელობის ასე ნაჩქარევად, ევაკუაციის წესით გამოყრა დასტურია იმისა, რომ – საქართველოს ებრაულ თემს უფლებო თემად მი-იჩნევენ და მას შეიძლება მოექცე ისე, როგორც ჩვენთვის ძალიან საპატივცემულო ორგანიზაციის -- „ჯოინთის“ ამა თუ იმ ჩინოვნიკს მოესურვება.

როგორ ახსნიდით საქართველოს ებრაული თემისადმი ასეთ დამოკიდებულებას?

3. ჩვენ გვეუბნებიან, რომ ყველაფერი ეს გამონეველი გახლავთ საქართველოს ებრაული თემისავე უშიშროების დაცვის მიზნით. საქართველოს ებრაული თემი არ იზიარებს შემოთავაზებულ თეზას. უფრო მეტიც — იგი თითიდან გამონევილად მი-აჩნია და აი, რატომ:

ა) თბილისის ებრაული სახლი ერთადერთი ადგილი არ არის, სადაც ებრაელობა იყრის თავს. უფრო მეტი ხალხი იყრის თავს თბილისის ბეთ-ქნესეთში, ასევე ქუთაისის, გორის, თუ სხვა ხესედებში ერთად აღებული.

ბ) თუ ეს აქცია უშიშროების დაცვის მიზნით ტარდება, ამის თაობაზე რატომ არაფერს გვეუბნება უშიშროების ადგილობრივი ორგანოები – ისინი ხომ გაცილებით

საქართველოს ებრაელობის ყოველდღიურობა

მეტ ინფორმაციას ფლობენ სახელმწიფოში არსებულ სიტუაციაზე, ვიდრე „ჯოინტის“ უშიშროების სფეროს მუშაკები?

4. თბილისის ებრაული სათემო სახლიდან ებრაელობის თითქმის ევაკუაცია არყვეს საქართველოს მოსახლეობის, მისი ინტელიგენციის რწმენას ებრაელობისადმი, ჯოინტისადმი. რა უფრო მძიმე ასატანია: ტერორისტული აქტი, თუ ისეთ გარემოში ცხოვრება, სადაც არა მხოლოდ თემისადმი რწმენა შერყეული, არამედ თემისა და ჯოინტის (ჯოინტის კი მსოფლიოს ებრაელობის რანგში განიხილება) ურთიერთობისადმიც — ამ თემისა არ სწამს მსოფლიოს ებრაელობას, ამ თემს პატივს არ სცემს საერთაშორისო ებრაული ორგანიზაცია, სახლიდანაც კი ასახლება, ე.ი. ეს არის უღირსი თემი. ეს კი ასე არ არის — საქართველოს ებრაული თემი პატივისცემას იმსახურებდა და იმსახურებს.

რატომ, რის გამო შეიცვალა ჯოინტის დამოკიდებულება საქართველოს ებრაელობისადმი?

5. ჩემთვის ჯერ კიდევ იანვარში გახდა ცნობილი, რომ ჯოინტს აქვს კომერციული გეგმები თბილისის ებრაული სახლის მიმართ, ხოლო 19 იანვარს, როცა ჩვენ ჯოინტის ახალი წარმომადგენელი ქ-ნი ირინა ლიპსკი წარმოგვიდგინეს, მე გავაკეთე განცხადება იმის თაობაზე, რომ საქართველოს ებრაელობა არაფრით არ შეურიგდება ამ სახლში თემის შევიწროებას.

ხალხი, ებრაელობა ამ სახლში არა მხოლოდ შეავინროვეს, საერთოდ გამოჰყარეს. დღეს თბილისის ებრაულ თემში ზოგიერთი წევრი აცხადებს:

- ა) მოვანყოთ საპროტესტო დემონსტრაციები ტრანსპარანტებით, ლოზუნგებით,
- ბ) მივმართოთ სასამართლოს, რათა ებრაული სახლი გადავიდეს საქართველოს ებრაელობის გამგებლობაში.

გ) ჯოინტი გავაძევოთ საქართველოდან. ჩვენ არც ერთი უნდა დაეუშვათ და არც — მეორე და არც მესამე.

რამდენად მისაღები იქნებოდა თქვენთვის ასეთი პროექტი: თბილისის ებრაული სახლი იხსნება, მუშაობს ჩვეულ რეჟიმში, პარალელურად თემი იწყებს ფინანსური მხარდაჭერის ძიებას, რათა „ჯოინტთან“ ერთად გაინაწილოს პროგრამების დაფინანსების ტვირთი.

მე მესმის, რომ ასეთი მხარდამჭერის პოვნა არ არის იოლი, რომ ამას დრო დასჭირდება. დაუჭერდით თუ არა მხარს ასეთ იდეას?

ბატონო აშერ, გთხოვთ დასმულ შეკითხვებზე რედაქციას პასუხი მოაწოდოთ 15 აპრილამდე, რადგან გაზეთი უნდა გამოვიდეს ფესახის წინა დღეებში.

პატივისცემით: გურამ ბათიაშვილი
გაზეთ „მენორას“ რედაქტორი,
9 აპრილი, 2008 წელი.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

„საელჩო და თემის“ თაობაზე

„მენორას“ სარედაქციო კორესპონდენციაში „საელჩო და თემი“ („მენორა“ #7, 1-15 აპრილი) საუბარია იმ ღონისძიებათაგან ერთ-ერთზე, რომელსაც ატარებს ისრაელის საელჩო საქართველოში (აქვე გვსურს შევნიშნოთ, რომ პუბლიკაციაში პირველი სვეტის მეათე სტრიქონის (ზემოდან) პირველი სიტყვა უნდა იკითხებოდეს **ელჩმა** და არა მერმა) ატარებს წარმატებულად ბოლო ათწლეულის განმავლობაში.

კორესპონდენციაში არ დავაკონკრეტეთ, თუ ვინ შემოიტანა საელჩოში ურთიერთობის არაეთიკური ფორმა. ამან კი ზოგიერთს საშუალება მისცა, მისთვის სასარგებლო ინტერპრეტაციის გავრცელებისა და ამით „მენორას“ სანინაალმდეგო კამპანიის აგორებისა. დაკონკრეტებისაგან ამჯერადაც თავს შევიკავებთ. ამ განცხადების მიზანი სულ სხვა რამ გახლავთ: საელჩოს შენობაში ამგვარი ატმოსფეროს შექმნაში არა-რა წვლილი არ მიუძღვით კორესპონდენციაში მოხსენიებულ ორატორებს. მითუმეტეს, ბრალგარეშეა ისრაელის ელჩი ეს არასასურველი შეფასება ეხება ერთადერთ ადამიანს — კორესპონდენციის ბოლო წინადადება („დამაფიქრებელია, რომ საელჩოს შენობაში ქუჩური ინტონაციები ისმის“) ყურადღებას ამახვილებს კამათის, საკითხის განხილვის კულტურაზე და არ ისახავს მიზნად საელჩოს კრიტიკას. დაინტერესებული პირები კი სწორედ ასეთ ხმებს ავრცელებენ და საკითხს ისე განიხილავენ, რომ რედაქციას არც ინვევენ!

ისრაელის ელჩი, საელჩოში სიტყვით გამოსული ორატორები იყვნენ და დარჩებიან „მენორას“ ავტორებად, რესპოდენტებად და რაოდენიც არ უნდა იხმაურონ დაინტერესებულმა პირებმა, „მენორას“ ვერ შეუქმნიან თემის სანინაალმდეგო ინტერესების გაზეთის იმიჯს და ვერც უაზრო კინკლაობაში ჩაითრევენ.

„მენორას“ რედაქცია

ბაზონ აშერ ოსტრინის წერილი

2008 წლის 15 აპრილი
ციურფასო მეგობრებო,
ჩვენთვის ცნობილია იმ პრობლემების შესახებ, რომლებიც თქვენ გაქვთ ამერიკის ებრაელთა გაერთიანებული გამავრცელებელი კომიტეტის „ჯოინტის“ (JDC) შენობის ბედთან დაკავშირებით, რომელიც შესყიდული იქნა და განახლდა თბილისის ებრაელთა საზოგადოებისთვის რამდენიმე წლის წინ. როგორც თქვენთვის ცნობილია JDC ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში თანამშრომლობს თბილისის ებრაულ საზოგადოებასთან. საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ ჩვენ გავხსენით წარმომადგენლობა საქართველოში, და იმ მომენტიდან მნიშვნელოვანი რესურსებით ვეხმარებით საზოგადოებას. გასული 15 წლის განმავლობაში JDC-მ უზრუნველყო რამდენიმე ათეული მილიონი დოლარის დახმარება ქართველი ებრაელების მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ჩვენ შევქმენით მრავალმხრივი მატერიალური დახმარების სისტემა, რომელსაც უძღვებიან თქვენი საზოგადოების წევრები იმ ასაკოვანი ადამიანების დასახმარებლად, რომლებსაც თვითონ არ გააჩნიათ საარსებო წყარო. მთელ საქართველოში, სადაც კი არსებობს გაჭირვებული ასაკოვანი ებრაელი, JDC-ს მომზადებული სპეციალისტები დაეხმარნენ დღის ცენტრებს, გაუზზავნეს თანხები საკვების, მედიკამენტების საყიდლად, გადაუხადეს ბინაზე მოვლის თანხა და სხვა.

ჩვენ ასევე დავასპონსორეთ მრავალმხრივი პროგრამები ებრაელთა ოჯახების დასახმარებლად, რომლებსაც არ შეუძლიათ თავიანთი შვილების დახმარება და მათთვის სათანადო კვების უზრუნველყოფა.

ჩვენ ასევე ვთანამშრომლობთ „ჰილელის“ შექმნის დროს, რათა დაეხმარებოდით საუნივერსიტეტო ასაკის სტუდენტებს ესწავლათ და იმავდროულად მიეღოთ ებრაული ცხოვრების გამოცდილება.

ყველა ზემოთ ჩამოთვლილის გარდა იყო ჩვენს მიერ დასპონსორებული კიდევ რამდენიმე პროგრამა, მას შემდეგ რაც საზოგადოებამ გავაცანო რამდენიმე თავისი მოთხოვნა. როცა საზოგადოებას დასჭირდა კიდევ ერთი „შოხეთი“, JDC-მ გადაიხადა მისი ტრენინგის საფასური და ხელფასი. ჩვენ შევაკეთეთ რამდენიმე სინაგოგა, როცა ამის საჭიროება იყო.

ყველა ჩვენი მცდელობა დაგვირგვინდა იმ შენობის შესყიდვით და რეკონსტრუქციით, რომელიც ემსახურებოდა საზოგადოებას ბოლო რამდენიმე წლის

განმავლობაში. როგორც თქვენთვის ცნობილია, ჩვენ ვცხოვრობთ სამყაროში, სადაც ებრაელები ხშირად ტერორიზმის სამიზნეები ხდებიან. ყველა ჩვენგანმა ეს კარგად იცის და ბევრ ჩვენგანს ამასთან შეხება პირადად არ უნებს იმ მეგობრებისა და კოლეგების დამშვიდება, რომლებიც მოექცნენ ამგვარი ტერორის ქვეშ. უსაფრთხოების მიზნით ჩვენ მოგვიხდა უპრეცედენტო ღონისძიების განხორციელება — თბილისის ცენტრში ჩვენს მფლობელობაში არსებული შენობის ევაკუაცია, რომელზეც პასუხისმგებელი ვართ. მე დარწმუნებული ვარ, რომ თქვენ გაითვალისწინებთ ჩვენს თხოვნას, რომ დეტალურად არ წარმოვადგინოთ ჩვენი მოსაზრება ამ გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით. უფრო მეტიც, მე დარწმუნებული ვარ, რომ თქვენ გესმით რომ ორგანიზაცია, რომელმაც ამდენი გააკეთა საქართველოს ებრაელობისთვის არ გადადგამდა ასეთ ნაბიჯს, თუკი ეს არ იქნებოდა ყველა იმ ადამიანის ინტერესებში, რომელსაც ეს ეხება. ჩვენ ავუხსენით მდგომარეობა ორგანიზაციის ხელმძღვანელობას შენობასთან დაკავშირებით.

რადგან ჩვენ კიდევ ვაპირებთ გარემოებების გამოძიებას, ჩვენ ვეძებთ დროებით ალტერნატივას, რომლის საშუალებითაც განვახორციელებთ საზოგადოების საქმიანობას. მე ვიცი, რომ თქვენ იზიარებთ ჩემს მოსაზრებას, რომ საზოგადოების ყველაზე გაჭირვებულებისთვის აუცილებელი მომსახურებები გაგრძელდეს უწყვეტად, მაშინაც კი, თუ შენობა უნდა დაცალკოს ასე სწრაფად.

ჩვენ ვიმედოვნებთ, რომ იქნება რაიმე ალტერნატიული შენობა უახლოეს მომავალში, რომელიც დააკმაყოფილებს საზოგადოების მოთხოვნებს სანამ ჩვენს მფლობელობაში არსებულ შენობასთანაა დაკავშირებული საკითხი გაირკვევა.

ეს საკმაოდ რთული გადაწყვეტილება იყო, მაგრამ საზოგადოებასთან დაკავშირებით მრავალი წლის განმავლობაში JDC-ს არსებული ჩანაწერი არის ქართველ ებრაელთან ჩვენი დამოკიდებულების დადასტურება, რომელიც დამოკიდებულებაც უნდა გაგრძელდეს.

საუკეთესო სურვილები: ჰაგ ფესახ ქაშერ ვესამეახ ბივრაჰა (ხელმოწერა)
აშერ ოსტრინი
JDC/FS-ს დირექტორი
ასლები: სტენლი აბრამოვიჩის სერგეი ვლასოვს

სოლიდარობის აქცია

16 აპრილს თბილისის დიდ ბეით ქნესეთში გაიმართა თბილისის ებრაულ სათემო სახლთან სოლიდარობის აქცია, რომელიც გახსნა მორწმუნე ქართველ ებრაელთა საზოგადოების თავმჯდომარემ შალვა ქოსაშვილმა. თბილისის ებრაული სათემო სახლის ირგვლივ შექმნილ სიტუაციაზე ისაუბრეს გ. პაატაშვილმა, ჯ. ხუხაშვილმა, მ. ზიზოვმა, საქართველოს დიასპორის მინისტრის მოადგილემ თ. მახარაშვილმა, გ. ლამბაშიძემ, ს. იოსებაშვილმა, შ. თეთრუაშვილმა, საქართველოს პარლამენტის წევრმა ფ. კორიბაშვილმა, დ. დავითაშვილმა, ზ. დავარაშვილმა, ა. ლევიმმა, რ. შათაშვილმა.

გამოიკვეთა გარემოება:

ა) როგორ, რატომ მოხდა, რა სამართლებრივი პრინციპი დაედო საფუძვლად იმას, რომ სახლი, რომელიც მისმა ამგებმა ჰენრი პოზნერ IV აჩუქა თბილისის ებრაულ თემს, აღმოჩნდა „ჯოინტის“ ბალანსზე.

ბ) „ჯოინტს“ მიეცა წინადადება 1 მაისამდე დაუბრუნოს სახლი თბილისის ებრაულ მოსახლეობას. თუ ეს არ მოხდება, 4 მაისს, 12 საათზე ხალხი თავად შევა ამ სახლში.

გ. ხუხაშვილის ამ წინადადებას დამსწრეთა უმრავლესობა ტაშით შეეგება.

დ) ამაღლებული გახლდათ თ. მახარაშვილის განცხადება:

— თუ სახლისადმი ფინანსურ დახმარებაზე მიდგება საქმე, მეც შევიტან ჩემს წვლილს მის ფინანსურ გაძლიერებაში — ებრაულ სახლში ვკითხულობ ლექციებს, ჩემს ხელფასს — 100 ლარს ყოველთვიურად ვწირავ ებრაულ სახლს.

თავის ბიზნესიდან შემოსავლის გარკვეული წილის ებრაული სახლისადმი გადაცემა ალუთქვა კრებას მ. ზიზოვმა.

დ) გამოითქვა უკმაყოფილება „ჯოინტის“ იერუსალიმის განყოფილების ხელმძღვანელის ს. ოსტრინის წერილის გამო.

ქართველი ებრაელების დიდი დღესასწაული მოსკოვთან ახლოს

6 აპრილს მოსკოვიდან 40 კილომეტრით დაშორებულ დაბაში განლაგებულ დიდ იემშიაში „თორათ ხაიმში“ სასიხარულო განწყობა სუფევდა. აქ გაიმართა იემშიასთვის თორის მითხრის ცერემონია. იემშიას სეფერ-თორა მიაღწევა მოსკოვში ბიზნესმენმა აბრამ ხაიმ მიხელაშვილმა. დიას, იგი ბიზნესმენია, მაგრამ მისთვის მთავარი იუდაიზმის სამსახური, თორის შესწავლაა. ამ დღესასწაულს თბილისიდან ჩასული რამდენიმე ადამიანი დაესწრო. მათ შორის გახლდათ თბილისის დიდი ბეთ-ქნესეთის ხაზანი, ახალგაზრდა და მზარდი სასულიერო მოღვაწე დავით აზიზოვი. „მენორას“ კორესპონდენტმა სწორედ დავით აზიზოვს სთხოვა შთაბეჭდილების გაზიარება.

მოვიდნენ ისრაელიდან მონვეული სტუმრები, როგორც მოგახსენეთ, რაბინები. ასევე იყვნენ მონვეული სტუმრები მოსკოვიდან, ნათესავები, ახლობლები თბილისიდან, მოსკოვში მცხოვრები ქართველი ებრაელები. ამ ღონისძიებას ესწრებოდა დაახლოებით 400 კაცი. მე ვერ აღვწერ იმ სიხარულს და განცდებს, რაც ვნახე იქ. იემშიას სეფერ-თორა რომ მიაღწევა ეს იყო ძალიან დიდი სიხარული. რატომ მაინც და მაინც იემშიას, მათ კი ჰქონდათ 2 სეფერ-თორა, მაგრამ როგორც მე დავაკვირდი, ეს იყო შედარებით ძველი, შეიძლება ვცადებო კიდევ ასე რომ აბრამ-ხაიმმა მიაღწევა თავის მხრიდან სეფერ-თორა და ამან გამოიწვია ძალიან დიდი სიხარული. ძალიან დიდი სიხარული და აღფრთოვანებით შეხვდა ამ ამბავს აბრამ ხაიმის მამა რობერტ მიხელაშვილი, რომლისთვისაც სიამაყე იყო შვილის ასეთი საქციელი და ასევე — დედა. მინდა გითხრათ, თუ როგორ ცხოვრობენ იქ. იემშიაში ძალიან კარგი პირობებია სხვათა შორის. მე ერთ-ერთ რაბინთან საუბრისას

მოვისმინე ერთი მნიშვნელოვანი რამ: ცოდნა, რომელსაც ამ იემშიაში იღებენ წლის განმავლობაში, იგი უტოლდება ისრაელში დაახლოებით 3 წლის განმავლობაში მიღებულ ცოდნას, როდესაც სწავლობ იემშიაში „თორათ ხაიმში“ იღებ ძალიან ძლიერ ცოდნას, რადგან ძალიან მკაცრად და ღრმად ასწავლიან ყველაფერს. იემშიიდან გამოსული მოსწავლეები, ძალიან ბევრნი, ცნობილი რაბინი გახდა. იემშიაში ძალიან კარგი პირობებია, ახლა კიდევ არემონტებენ. ნაწილობრივ რაღაც ეტაპებს მიაღწიეს და ახლა იწყება მთლიანად იემშიის გარემონტება, რომელიც არის ძალიან დიდი. მე, სამწუხაროდ, ზუსტად არ შემიძლია გითხრათ თუ რამდენი ბავშვი სწავლობს იემშიაში, როგორც მითხრეს, ჩვეულებრივ დღეებში ამ შენობაში ყველა ოთახი სავსეა ახალგაზრდებით. როგორც გითხარით, იემშია მოსკოვიდან დაშორებულია, ამიტომ მოზრდილები იქ პარასკევს ჩადიან, შაბათს თორის ნიადაში ატარებენ და კვირას ბრუნდებიან სახლებში. არიან ბავშვები, რომლებიც კვირის

— დიას, ვიყავით იემშია „თორათ ხაიმში“, რომელიც მდებარეობს მოსკოვიდან 40 კილომეტრის დაშორებით. ეს არის დიდი კომპლექსი. როგორც მითხრეს, ერთ დროს აქ ყოფილა სანატორიუმი. შემდეგ ეს შენობა შეისყიდა და მასში განთავსდა იემშია „თორათ ხაიმში“. მისი დაარსების სათავეში დგას რაბი იცხაკ ზილბერგი და მოშე სოლოვეიჩიკი. ეს იემშია რუსეთის მასშტაბით ყველაზე დიდი იემშია გახლავთ. აქ შეისწავლიან ებრაულ წეს-ადრებებს, ტრადიციას, გაღრმავებულად იღებენ თორის ცოდნას, თორის წესებს. აქ ყოველდღიურად ტარდება გაკვეთილები, მთელი დღის განმავლობაში არ წყდება სწავლა. იემშიაში ჩემი ჩასვლის მიზეზი გახლდათ ის რომ, თბილისელმა, აქ, ჩვენს შორის აღზრდილმა აბრამ-ხაიმ მიხელაშვილმა იემშიას მიაღწევა სეფერ-თორა. ბიზნესმენი აბრამ ხაიმ მიხელაშვილი ამ იემშიაში ატარებს ცხოვრების გარკვეულ ნაწილს — აქ სწავლობს. სწორედ მან მოაწყო ძალიან დიდი ზემი სეფერ-თორის შეტანებასთან დაკავშირებით. იერუსალიმიდან მონვეული იყო ძალიან ბევრი რაბინი, მათ შორის, ერთ-ერთი გამოჩენილი სასულიერო მოღვაწე, მოშე შაპინო, რომელიც ებრაულ რელიგიურ სამყაროში ძალიან ცნობილია თავისი ცოდნით, პიროვნული ღირსებებით. როდესაც იემშიის მოსწავლეებმა გაიგეს რაბინები ჩამოდიან და მათ შორის შაპინოც იქნებაო, გაცემული და გაოგნებული იყვნენ სიხარულით — მათ მიეცათ საშუალება პირადად შეხვედროდნენ მოშე შაპინოს და მასთან ერთად ესწავლათ თორა. ჩვენ მოსკოვში ჩავედით პარასკევს დღეს. საღამოს იემშიაში გაიმართა ძალიან ლამაზი ლოცვა. იემშიაში მიგნით ძალიან დიდი ლოცვაა გაკეთებული. როგორც მითხრეს, ბეთ-ქნესეთი ერთი წლის წინ გაუკეთებიათ, მანამდეც ჰქონდათ სალოცავი, მაგრამ ის უფრო პატარა ფართის იყო.

პარასკევს საღამოს აღავლინეს ლოცვა, რომელსაც ესწრებოდა დაახლოებით 200 კაცი. შემდეგ გაიმართა სეუდა. სეუდაზე სიტყვები წარმოთქვეს დიდმა რაბინებმა, იყო საინტერესო „დებრეი თორა“, რომელიც ნიშნავს საუბარს თორაზე. საუბრობდნენ ებრაული თორის ამა თუ იმ გარკვეულ ნესზე, ემიზოდზე. რაბინებმა ისაუბრეს ფარაშა შუუგაის თაობაზე. ასე ეწოდება საკვირაო საკითხავს თავს ივრითულად. ეს იყო ძალიან საინტერესო საუბარი. სხვათა შორის, მე მინდა ხაზი გავუსვა ერთ გარემოებას და აღვნიშნო, თუ რამდენად წესრიგია და როგორ იცის ყველა ივრითულის ფასი, მაგალითად იქ იყო ორასი ადამიანი, მაგრამ როგორც კი რაბინი ადგა და როგორც კი დაიწყო დებრეი თორა, თითქოსდა იქ ერთი კაცი მჯდარიყო. როგორც ერთი კაცი იქნება უხმოდ, ასევე იყო ორასი კაცი გაჩუმებული. ეს იმას ნიშნავს, რომ ძალიან აქვთ რაბინების პატივისცემა და მორიდება, რაც შეეხება შაბათს დღეს, გაიმართა „სიოპტა“ ჩვეულებრივად, იქვეა ლოცვა. დღის განმავლობაში იყო ლექციები, თორის საკითხებზე და კვირა დღეს ნაშუადღევს შემობრძანდა სეფერ-თორა. ესე იგი სეფერ-თორის შემობრძანების ღონისძიება გაიმართა კვირა დღეს. შუადღისას იემშიაში

განმავლობაში იქ რჩებიან, იქ არის ამის საშუალება, არის ოთახები, საძინებელი — ძალიან კარგი ოთახები და რომელი ოთახიც არ არის გარემონტებული, იმასაც არემონტებენ, ანუ ბავშვებს უქმნიან იდეალურ პირობებს იმისათვის, რომ კარგად ისწავლონ. როგორც ისრაელიდან და მოსკოვიდან ასევე საქართველოდანაც იყვნენ სტუმრები, ეს რაც მე ვიცი და არ არის გამოორციხული, რომ ევროპის სხვადასხვა ქვეყნიდანაც ყოფილიყვნენ ჩამოსულიები. ამას იმიტომ ვამბობ, რომ ძალიან ბევრი ხალხი დაესწრო და ძნელი გახლდათ ყველას გამოჩენვა. მე ძალიან მოხარული ვარ, რომ დავესწარი ამ ღონისძიებას და მომეცა იქ ჩასვლის საშუალება. ეს არის დიდი მიცვა, როცა ადამიანი სეფერ-თორის შემობრძანებას ესწრება. მე მოხარული ვარ იმით, რომ მომეცა საშუალება დიდებული რაბინების ლექციებს დავსწრებოდი, მომესმინა და მესწავლა თორა მათთან ერთად. მე დიდი მადლობა მინდა გადავუხადო აბრამ ხაიმს, ვინც მე მიმიპატიუა, მომეცა საშუალება დავსწრებოდი ამ შესანიშნავ ღონისძიებას და მასთან ერთად გამეზიარებინა ეს სიხარული. მე მინდა ყველა ებრაელს ვუსურვო წარმატება, მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და ყველას მივლოცო დამდეგი ფესახი. ბედნიერ ფესახს დავგასწროს ღმერთმა. ფესახი არის ის დღესასწაული, როცა გაშენმა ღმერთმა გამოიყვანა ისრაელის შვილები ეგვიპტიდან, გალუთიდან. გაშენმა ღმერთმა მომავალში მოგვასწროს, რომ საბოლოოდ ვყოფილიყოთ გალუთიდან გამოსულიები. მინდა ვუსურვო ყველას ბედნიერი ფესახი.

P.S. მე მინდა თვითონ აბრამ ხაიმზე გითხრათ, რომ ის არის დიდი პიროვნება, ძალიან საყვარელი ადამიანი ყველასთვის, თავმდაბალი. ეს არის ადამიანი, რომელიც აკეთებს ძალიან ბევრ სამადლო საქმეს, ძალიან ბევრ სიკეთეს. მე მინდა დავლოცო ის თავის ოჯახთან ერთად, რა სიკეთესაც აკეთებს გამჩენმა ღმერთმა დაუფასოს და კიდევ მრავალი სიკეთის მკეთებელ ადამიანად დააყოფოს ღმერთმა. ღმერთმა 120 წლამდე დაამადლიანოს, რომ ბევრი გააკეთოს თავის ხალხისთვის.

აბრამ ხაიმ მიხელაშვილი, ალბათ, უნაგანდეს მაგალითი ყოველი ახალგაზრდისათვის — იგი სიჭაბუკეში არ იყო თორით გატაცებული, შეიძლება ისიც ითქვას, რომ არაებრაული ცხოვრებას ეწეოდა, მაგრამ დროთა განმავლობაში, როცა თორით დაინტერესდა, მისი სიღრმე დაინახა, გაიტაცა რელიგიამ. ამ გატაცებას იგი უთავსებს დიდ ბიზნესს. აბრამ ხაიმმა სეუდაზე წარმოთქვა სუტყვა, რომელშიც ისაუბრა თორის სიღრმეზე, ილაპარაკა იემშიას დაბრუნების მადლობა და აღნიშნა, თუ როდენ დიდი ზეგავლენა მოახდინა მასზე დიდმა რაბინმა — იცხაკ ზილბერგმა. მე ისიც მინდა ჩვენს ჯამათს ვაუწყო, რომ მოსკოვის ქართველი ებრაელებმა გაიმჩნიეს შენეებით დღითიდღე ძლიერდება. მოსკოვის ქართველი ებრაელებმა წელიწადში 6-7 სეფერ-თორას მაინც ჩუქნის მოსკოვის ბეთ-ქნესეთებს. ეს კი მათ დიდ სიკეთეზე მეტყველებს.

„რუსეთი, ახლო აღმოსავლეთი და ისლამის პრობლემა“

ევრ-აზიის ებრაელთა კონგრესის გენერალურმა მდივანმა მიხეილ ჩლენოვმა და გენერალური საბჭოს თავმჯდომარემ იოსებ ზისელსმა მონაწილეობა მიიღეს ექსპერტთა საერთაშორისო კონფერენციის მუშაობაში. კონფერენცია გაიმართა იერუსალიმში და განიხილავდა თემას: „რუსეთი, ახლო აღმოსავლეთი, ისლამის პრობლემა“.

კონფერენციის მიზანი გახლდათ ისრაელისა და რუსეთის პოლიტიკის, პოლიტიკური ისლამის და უშიშროების საკითხთა საერთაშორისო კვლევის სპეციალისტთა გაერთიანება, ასევე რუსეთის, ისრაელის და აშშ-ს პრაქტიკოს სპეციალისტთა მოზიდვა.

კონფერენციის ორგანიზატორები გახლდნენ ისრაელსა და უკრაინაში ყოფილი ელჩი ცვი მაგენი და ნათან შარანსკი. კონფერენციაში მონაწილეობდნენ ამოს გილადი, იგორ ივანოვი, ევგენი სატინოვსკი, ალექსეი მალაშენკო, ტატიანა კარასოვა, ანდრე ფედერჩენკო, ვლადიმერ (ზევე) ხანინი, რუსეთის, ისრაელის და ამერიკის ექსპერტები.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოსთქვა ისრაელის ოპოზიციის ლიდერმა ბენიამინ ნეთანიაჰუმ.

ევრ-აზიის კონგრესი გვაფუძვინებს:

თის ფედერაციის ხელისუფლების წარმომადგენლებს ევრ-აზიის ებრაელთა კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა პროფ. მიხეილ ჩლენოვმა დელეგაციის საპატივცემლოდ გამართა სადილი, რომელზეც რუსეთის, მოსკოვის ებრაელთა ორგანიზაციების გარდა ესწრებოდნენ ჰოლანდიური ჰუმანიტარული ფონდის წარმომადგენლები. ეს ფონდი აქტიურად მუშაობს ყოფილი საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე, რამდენიმე წელიწადია მიხეილ ჩლენოვი ამ ფონდის ექსპერტთა საბჭოს წევრია.

დევიდ ჰარისმა შეკრებილთ უამბო აღმოსავლეთ ევროპასა და დსთ-ს ქვეყნებში მოგზაურობის თაობაზე, დაწვრილებით ისაუბრა რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრთან ს. ლავროვთან შეხვედრაზე. ხაზი გაუსვა იმას, რომ ეაეკ-ის ხელმძღვანელობასთან შეხვედრები კარგ ტრადიციად იქცა და სასიკეთო ნაყოფის მომცემია.

შეხვედრაზე მხარეებმა ერთმანეთს გაუზიარეს მოსაზრებები მიმდინარე საკითხებზე, განსაზღვრეს თანამშრომლობის მიმართულება. აშშ ებრაელთა კომიტეტის აღმასრულებელმა დირექტორმა სემ კლიგერმა აღნიშნა, რომ შესაძლებელია დსთ-ს ქვეყნებში გაიხსნას დსთ-ის ახალი წარმომადგენლობა.

ებრაელთა კონგრესმა მიიღო, ნათქვამია: ეს გადამწყვეტილება ნაკარნახევია მხოლოდ იმ გარემოებით, რომ ევროპის ებრაელთა კონგრესმა 10 თებერვალს მიიღო ახალი კონსტიტუცია, რომელიც ღალადებს: ევროპის ებრაელთა კონგრესში (ეეკ) შემავალი ეროვნული სტრუქტურები არ შეიძლება ამავდროულად გაერთიანებული იყვნენ მსოფლიოს ებრაულ კონგრესში შემავალ სხვა რეგიონალურ ებრაულ გაერთიანებებში.

წერილში ხაზგასმულია, რომ ეეკ-ის წევრი რუსეთის ებრაელთა კონგრესმა ცხოვრებაში უნდა განახორციელოს ეეკ-ის კონსტიტუცია. გავდევართ რა ევრ-აზიის ებრაელთა კონგრესის დამფუძნებელთა შემადგენლობიდან, სურვილი გვაქვს განვავითაროთ ეაეკ-ის მეგობრული კავშირი და ნებისმიერ პროექტში თანამშრომლობა.

რეკ-ის პრეზიდენტის სხდომა ამას წინათ „პოპოლოკანია გორას“ მემორიალურ ბეთ-ქნესეთში გაიმართა რუსეთის ებრაული კონგრესის პრეზიდენტის სხდომა. სხდომა მიჰყავდა რეკ-ის პრეზიდენტს ვიარესლავ კანტორს. პრეზიდენტის შემადგენლობაში შეიყვანეს: რუსეთის ფედერაციის საზოგადოებრივი პალატის წევრი, ფონდ „ჰოლოკოსტის“ პრეზიდენტი ალა გერბერი, საზოგადოებრივი პალატის წევრი, ადამიანის უფლებათა მოსკოვის ბიუროს წევრი ალექსანდრე ბროდი, რუსეთის ხესედეების დირექტორთა ასოციაციის დირექტორი ლეონიდ კოლტონი და სხვ.

აშშ ებრაული კომიტეტის დელეგაცია მოსკოვში

მოსკოვის ჩავიდა აშშ ებრაელთა კომიტეტის დელეგაცია დევიდ ჰარისის მეთაურობით. დელეგაცია მოსკოვში შეხვდა ებრაული ორგანიზაციების ლიდერებს და რუსე-

კონგრესიდან გასვლა

რუსეთის ებრაელთა კონგრესმა დატოვა ევრ-აზიის ებრაელთა კონგრესის დამფუძნებელთა შემადგენლობა. წერილში, რომელიც ევრ-აზიის

რას ვპითხვართ

ამ კვირაში?

რუბრიკას უძღვება

საქართველოს მთავარი რაბინი

არიელ ლევინი

ახარები მოთ

თანმიმდევრობა. აქვე მითითებულია, რომ ტაძრის გარეთ მსხვერპლთშეწირვა აკრძალულია. ეს მითითებულია ფრინველის ან გარეული ქაშაღის ცხოველის, როგორცაა ირემი, ფურირი და ა. შ., დაკვლის შესახებ თხრობისას. ამ შემთხვევაში მათი სისხლი მიწით უნდა დაიფაროს. ამ თავის დამამთავრებელ ნაწილში მოთხრობილია აკრძალულ სქესობრივ ურთიერთობებზე.

ამ ბოლო ხანებში მსოფლიოს პრესაში ინტენსიურად განიხილება ტაძრის მთის საკითხი, თუ ვის ეკუთვნის ის და ვის შეუძლია მასზე ასვლა. ებრაული ტრადიციით ტაძრის მთა ოდიტანვე ებრაელებს ეკუთვნოდა. ეს ადგილი ფიზიკური და სულიერების თვალსაზრისითაც სამყაროს ცენტრია. მუსულმანების მენიში ალ აქსა, რომელიც დღეს ტაძრის მთაზე დგას ინახება ქვაკუთხედი, რომლისაგანაც დაიწყო სამყაროს მშენებლობა. ამ ადგილზე აბრაჰამი მსხვერპლად სწირავდა იცხაკს, ამ ადგილას ნახა იაკობმა სინამარში ის კბე, რომელიც ზეცისკენ მიემართებოდა და გამოვიძებულმა წარმოიტყვა: „ეს სხვა არაფერია, თუ არა გამწენის სახლი და ზეცის კარიბჭე.“

ჩვენ ვხედავთ, რომ ებრაულ ტრადიციაში ეს ადგილი განსაკუთრებულია, და ამიტომაც არაა შემთხვევითი ის ფაქტი, რომ წინასწარმეტყველების მეშვეობით ჩვენ გადმოგვცეს, რომ ტაძარი იდგება სწორედ ამ ადგილზე და არავითარ შემთხვევაში – სხვაგან. ამიტომაც, როცა მეფე დავითმა დაიწყო მომზადება, ზოლო მისმა ვაჟმა შლომომ ააგო ტაძარი, გასაგებია, რომ ის იდგა სწორედ იმ ადგილზე, სადაც გამწენმა განსაზღვრა. პირველი ტაძარი 400 წელზე მეტ ხანს იდგა და ჩვენი

ცოდვების გამო დანგრია ნაბუქოდნოსერმა. მაგრამ წინასწარმეტყველების მიხედვით ის აღადგინეს 70 წლის შემდეგ. იმ პერიოდში, როცა ბერძენები, რომაელები მართავდნენ იუდეას, ტაძარი იდგა. რომაელების მმართველობის პერიოდში მეფე იროდმა ჩაატარა ადგილითი სამუშაოები და ისე გააღამაზა ტაძარი, რომ ჩვენი ბრძენები, კურთხეულია მათი ხსოვნა, ამბობდნენ, რომ ვისაც ეს არ უნახავს, არ უნახავს ნამდვილი სილამაზე ამ სამყაროში. რომაელების წინააღმდეგ ებრაელთა აჯანყებამდე ტაძარი იდგა და მასში ქონები ასრულებდნენ მსხვერპლთშეწირვებს და სხვა სამუშაოებს თითქმის მის დანგრევამდე. მას შემდეგ განდევნილი ებრაელი ხალხის მზერა მსოფლიოს ყველა ქვეყნიდან მიმართული იყო ამ ადგილისაკენ. ლოცვისას ნებისმიერი ქვეყნის ებრაელები იყურებან ტაძრის მთის მხარეს. ტაძრის დასავლეთ კედელთან კი ებრაელები ინახებენ ცოდვებს, ითხოვენ შეწყალებას, განდევნის (გალუთის) დასასრულს და ტაძრის აღდგენას.

1967 წელს ექვსდღიანი ომის შემდეგ ებრაელებმა მოიპოვეს ტაძრის მთასთან დაბრუნების უფლება. მისი წინამდებარე მოედანი გაასუფთავეს, და დღეს, ათასობით ებრაელს საშუალება აქვს ილოცოს. აქ დაუსრულებლად დგება მინაფები, აღნიშნება ბარ მიცეები, ცაპალის ჯარიცაყები დებენ ფიცს. ყველაფერ ამის მიუხედავად ტაძრის მთაზე ასვლის საკითხი ისევ სადავოა. არაბები ამის სასტიკი წინააღმდეგნი არიან, რადგან მთას თავისად თვლიან. ჩვენი ბრძენების აზრებიც იყოფა მთასთან დაკავშირებით. მთაზე არის ადგილები, სადა ჩვეულებრივ მოკვდავს ფეხის დადგმა არ შეუძლია მათი განსაკუთრებული სიწმინდის გამო, წმიდათა წმინდაში კი მხოლოდ წელიწადში ერთხელ, იმ ქიფურში შეეძლო ქონ გადოლს შესვლა. ეს ადგილები დღესაც წმინდა და ამიტომ ჩვენ არ შეგვიძლია იქ ასვლა. ამასთან, არიან კანონმდებლები, რომლებიც ამბობენ, რომ მიახლოებით ცნობილია ამ სიწმინდების ადგილმდებარეობა, ზოლო მთის დანარჩენ მონაკვეთებზე შესაძლებელია ასვლა. ჩვენ ვლოცობთ, რომ გამწენმა მალე გადავიწყვიტოს ეს პრობლემები და აღადგინოს ტაძარი.

კვირის ამ საკითხზე თავში მოთხრობილია ოჯახური თანაცხოვრების კანონები, რომელთაც

ჩვენ ვუწოდებთ – „ტაპარათ ჰამიშფახა“-ს (ოჯახის სიწმინდე). ეს კანონები კრძალავს სქესობრივ ურთიერთობებს ცოლ-ქმარს შორის ცოლის რიტუალური უწმინდურობის პერიოდში მის მიყვამი ჩაყვინთვამდე. ამ პერიოდში ქალს უწოდებენ – ნიდა – უწმინდური. მიუხედავად იმისა, რომ თორის კანონები ჩვენ მოგვცა სულიერების შესანარჩუნებლად, საინტერესოა, რომ მეცნიერები მათში პრაქტიკულ სარგებლობასაც ხედავენ მათში. ცნობილია, რომ ებრაული ქალები 14-ჯერ უფრო ნაკლები პროცენტით ავადდებიან საშვილოსნოს ყელის სიმსივნით არაებრაელ ქალებთან შედარებით. ეს კი არა მარტო იმის დამსახურებაა, რომ მამაკაცები წინადაცვეთილი არიან, რადგანაც ამ საშინელი სენით დაავადებულ ებრაელ ქალთა რაოდენობა მუსულმან ქალებთან მიმართებაშიც ნაკლებია, მათი მეუღლეები კი ასევე წინადაცვეთილი არიან. ეს კი იმის საფუძველს გვაძლევს, რომ მათი პროცენტული ნაკლებობა მთ მიერ ოჯახური სიწმინდის კანონების დაცვის გამო. თუმცა, ვიმეორებ, ჩვენ ამ კანონებს ვიცავთ არა იმის გამო, რომ მას მეცნიერები აღიარებენ, არამედ იმიტომ, რომ ასე ვებრძანა გამწენმა.

ჩვენ მრავალი მაგალითი გვაქვს იმისა, რომ ოჯახური სიწმინდის კანონებს ასრულებდნენ ძალზე სასტიკ პირობებშიც კი. ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგ დაიწყო სინაგოგების და მიკვების დაზარება. ებრაული ქალები მდინარეებზე დადიოდნენ წვის დასაცავად ჩრდილოეთის მდინარეებზეც კი. ოჯახური წვეილი, რომლებიც 20 წლით გადაასახლეს ციმბირში სიონისტებისათვის ერთმანეთს არ ეკარებოდნენ 10 თვის განმავლობაში, რადგანაც მდინარე ენისეი ამ ხნის მანძილზე ყინულითაა დაფარული. როცა მათ ვაჟი გაუჩნდათ ბანაკში მოვლაც კი იპოვეს და წინადაცვეთაც გაუკეთეს მას. მათი ვაჟი თორის მიმდევარი და ღირსეული ადამიანი დადგა. მე მსმენია, რომ 1953 წელს, როცა თბილისის სინაგოგა და მიკვი დაიხურა, ებრაელები მტკვარზე დადიოდნენ მიკვის შესასრულებლად. დღეს სინაგოგაში მოქმედებს მიკვა და ნებისმიერი ქალბატონი, რომელიც ამ მცნებას შეასრულებს (ზოგიერთ ქალს ამის გაკეთება მხოლოდ ერთხელ მოუწევს) დალოცვილი იქნება საშვილიშვილოდ.

14 მარტს თბილისის დიდ ბეით ქნესეთში დიდებული ქართველი ებრაელობა შეიკრიბა, როგორც ადრევე იყო გამოცხადებული ეს დღე გახლდათ ბეით ქნესეთში ორი სეფერ-თორის დღე. ამიტომ იმ არაჩვეულებრივ დღესასწაულს და სადღესასწაულო, საზეიმო განწყობილება იმთავითვე შეიქმნა.

ხალხის ნაკადი თანდათან იზრდებოდა. დღესასწაულის განწყობას მშვენიერი მუსიკოსებიც ქმნიდნენ. სტუმართა შორის იყვნენ ისრაელის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში შაბთაი ცური ბეუღელესთან ერთად. „სოხნუთის“ წარმომადგენლობის ხელმძღვანელი გრიგორი მორდესკი. ისრაელიდან ჩამოსული სტუმრები. ეს დღესასწაული ბეით ქნესეთის ჯამაათს აჩუქეს სიძე-სიმამრმა ბენი ელიშაკოვმა და ბენი ბინიაშვილმა. ჯამაათი სეფერ-თორებს

ღვთსახსნაყლი ფესხის წინ

სეფერ-თორის შებრძანება თბილისის დიდ ბეით-ქნესეთში

არულს, მივესალმები და მადლობას მოვასხენებ ამ ღირსეული საქმის წარმომადგენლებს. ძმობაში და მეგობრობაში უღალატო ადამიანებს. მივესალმები ბატონი ბენის მეუღლეს და მადლობას ვეტყვი იმისათვის, რომ აქტიურად ცდილობს მხარში ამოუდგეს თავის ქმარს. ასევე მივესალმები ბატონი ბენის სიმამრს და მადლობას მოვასხენებ.

სიტყვები წარმოსთქვენ ისრაელის ელჩმა საქართველოში ბ-ნმა შაბთაი ცურმა, საქართველოს მთავარმა რაბინმა არიელ ლევიმმა, სიმონ იოსებაშვილმა, შალვა თეთრაშვილმა, დავით აზიზოვმა. ვაზეთი „მენორა“ გაესაუბრა პირადად მთავარ რაბინს რიელ ლევიმს.

— დღეს საქართველოში ისტორიული დღეა. ღირსშესანიშნავი დღე. დღეს ჩვენ სიხარულით ვხვდებით ერთმანეთს რადგან სეფერ-თორა არის მნიშვნელოვანი ებრაული ხალხისთვის. მასში დაბუდებული სიხარულიკი ძალიან ძვირფასია ჩვენთვის. ეს ახლად დანერგილი სეფერ-თორაა, რომლის ორი მნიშვნელოვანი მეცენატის მიერ არის ნაჩუქარი. ბენი ბენიაშვილის და ბენი ელიშაკოვის მიერ. ჩვენ სინაგოგაში მნიშვნელოვანი და ისტორიული მოვლენა მოხდა, რომელიც ასხივოსნებს ჩვენს ცხოვრებას იმიტომ, რომ თორა ეს არის ებრაული ხალხის ცხოვრების საფუძველი.

მხოლოდ სიტყვები არ ყოფილა სეფერ-თორის შემობრძანების თანამგზავრი — იმ საღამოს ჭაღარა თბილისის ამ უბანს ფოიერვერკიც აფერადებდა, მამხალეების შუქიც და საზეიმო ფოიერვერკი.

თემის ცხოვრება მრავალ ასპექტს მოიცავს — არის სასიამოვნო და ჟამიერი ფაქტებიც, მაგრამ ბეით ქნესეთისადმი ორი სეფერ-თორის ჩუქების ფაქტი, ეს საზეიმო ცერემონიალი კიდევ ერთხელ ადასტურებს თემი თავის ცხოვრებას განაგრძობს, იზრდება და ძლიერდება.

ამინ!

თინათინ ჩისრაქაძე

ღვთსახსნაყლი ქუჩის თავში დახვდა სანთლებით ხელში თეთრებში გამოწყობილი ბავშვები ლამაზად, ერთ მწკრივად განლაგებულნი მიუძღოდნენ ბენი ბინიაშვილს და ბენი ელიშაკოვს, რომელთაც ხელში სეფერ-თორები ეჭირათ. ამ ორი დიდი სინამდის შეწირვასთან ერთად ეს ორი ადამიანი იმასაც ცდილობდა, რომ ხალხში ამაღლებული განწყობილება შეექმნა.

ჯამაათმა სიხარულით, სიმღერით, ცეკვა-თამაშით მიაცილა სეფერ-თორები და აარონ ჰაკოლდემში შეაბრძანა. პირველი სიტყვა ბეით ქნესეთის გაბაიმ შალვა ქოსაშვილმა თქვა: მადლობა მინდა გადავუხადო ბენი ბინიაშვილს, ბენი ელიშაკოვს, რადგან ესეთი წმინდა საქმე განიზრახეს — სინაგოგისთვის შეენიშნათ ორი სეფერ-თორა. ღმერთმა კურთხევა მისცეთ და სიხარული, რადგან ჩვენ დაგვამადლიანეს. ჩვენი დღევანდელი არჩევანი ბრწყინავს, რადგან სეფერ-თორა მოიცავს სინათლეს, ასე რომ, ამ სინათლის შემობრძანებით თქვენ უფრო გაასხივოსნეთ ჩვენი სინაგოგის ნათელი და შუქი. ამას კი მაღალი ზნეობრივი საქციელი ჰქვია. მე ბედნიერი ვარ, რომ მონაწილე ვარ ამ დღის და ვიზიარებ საერთო სიხ-

ისრაელის დასავლელი ქართველი ებრაელი ჯარისკაცები

მიშელი და ციფი ნაფტალიები
(ნამთალაშვილები)

ციფი ნაფტალი
(ნამთალაშვილი)

ქართული ფეხბურთის პირველი

დასავლელი. დასავლელი იხ. "მეორე" #7

მასხენდება ასეთი ეპიზოდი... 1982 წელს ჩავედი ქ. ტაშკენტში. ტაშკენტის „პახტაგორისა“ და კრანსოდარის „კუბანის“ მატჩზე თანაშემწის სახით სამსაჯოდ. მთავარი არბიტრი უნდა ყოფილიყო ა. მილჩენკო სოხუმიდან, მაგრამ ბუნებრივი პირობების გამო მან ვერ შესძლო ჩამოფრენა. ეს იყო დიდი ხნის ოცნების ასრულების შანსი. და, რა თქმა უნდა, ვლეკავდი. შეხვედრის ინსპექტორი იყო ნ. ბალატინი კიევიდან, რომელიც, იმის მაგიერ, რომ ჩემთვის მხარი დაეჭირა და სამსაჯოდ მოვემზადებინე, რეკავდა მოსკოვში თხოვნით მთავარ არბიტრად დანიშნა ვინმე სხვა, მახლობელი ქალაქიდან.

მოსკოვიდან პასუხობდნენ: მანდ, თქვენთან არის სავსებით კვალიფიცირებული არბიტრი, დაუნიშნეთ მას ორი კარგი თანაშემწე და პრობლემები არ გექნებათ. ბოლოს და ბოლოს თითქოს არ ვისაჯავ ცუდად. მატჩი დამთავრდა მინდვრის მასპინძელთა სასარგებლოდ ანგარიშით 2:1.

უნდა გენახათ, როგორ ნერვიულობდა ბალაკინი ჩემი მსაჯობის შეფასების ჩვენებისას! გუნდებს წარმოადგენდნენ ძალზე კმაყოფილი იყვნენ ჩემით და მაძლობას მიხედნენ. ბალაკინმა აცნობა მოსკოვს შეფასება „4,5“. შევინდა დაესვა „5.“

იმავს ნელს ა. მილჩენკო ისევ არ ჩამოვიდა აღმა-ატამი „კაირათისა“ და მოსკოვის „ტორპედოს“ თამაშზე. არადა ორივე გუნდის ბედი უნდა გადაწყვეტილიყო: ერთი იბრძოდა გუნდის გადასარჩენად, ხოლო მეორე ევრო თასისათვის ადგილის მოსაპოვებლად. უკომპრომიზო ბრძოლა რთულდებოდა იმით, რომ მინდორზე იდო თოვლი. ძნელია ჩემი სიხარულის გადმოცემა, როცა თამაშის შემდეგ თვით ა. მილჩენკომ მაძლობა გადამიხადა მსაჯობისთვის. აღმოჩნდა, რომ მან ჩამოუსწრო მეორე ტაიმს და ყურადღებით აკვირდებოდა მატჩს, რომლის მსაჯობაც ძალიან რთული იყო. მან აღნიშნა: „მე რომ არა, ვინ მოგცემდა უმაღლეს ლოგაში ამ წლის ორი თამაშის მსაჯობის საშუალებას, მაგრამ ყოჩაღ, უკვე ძლიერი მსაჯი ხარ კარგი პერსპექტივით. ასე განაგრძე!“

ამასთან მინდა დავამატო, რომ მსაჯობის პერიოდში ბევრი რამ ავითვისე ჩემი შესანიშნავი წინამორბედებისაგან, როგორებიც იყვნენ კ. ყრუაშვილი, გ. ბაქანიძე, ვ. მიმინოშვილი, ა. მილჩენკო, გ. გვანცელაძე, ნ. ამირეჯიბი, ულრმეხი მაძლობა მათ.

ნიკოლოზ ბაპრილის ქა ლატიმჩაჰვი:

— საერთაშორისო კატეგორიის არბიტრი — სამამულო ფეხბურთის უძლიერესი მსაჯი. მსოფლიოს ერთ-ერთი საუკეთესო რეფერი. საბჭოთა და რუსეთის ერთადერთი არბიტრი, რომელიც მსაჯობდა ჩილეში 1962 წელს მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალურ მატჩს. დაჯილდოებულია ფიფას „დამსახურებისათვის“ და „ოქროს სასტვენის“ ორდენებით. „შრომის ნითელი დროშისა“ (1957) და „საპატიო“ (1997) ორდენების კავალერი. ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი. დიდად სამწუხაროა, რომ 1999 წლის 18 თებერვალს ნიკოლოზ გავრილის ძე გარდაიცვალა.

გურამი განსაკუთრებით ახლოს გავიცანი ლენინგრადში საერთაშორისო ტურნირებზე, რომლებსაც უწოდებს „გრანატკინის მემორიალი“. მე ათი წლის განმავლობაში მნიშვნავდნენ ტურნირის მთავარ მსაჯად და მავალბდნენ ამერჩია არბიტრები მათი მომსახურებისათვის. 80-იანი წლების ბოლოს მემორიალის ერთ-ერთ ტურნირზე ქართულმა კოლეგიამ წარმოგვიდგინა გურამ სეფიაშვილი. საკმაოდ პრესტიჟული და საპასუხისმგებლო მატჩებზე მისი სამსაჯო კონდიციების ძლიერი ზედმინეწვნით შემონახვის შემდეგ დავრწმუნდით ჩვენი მოთხოვნებისადმი მის სრულ შესაბამისობაში. ამიტომ ჩვენი ნაცნობობა ამით არ დასრულდებოდა: გურამს სისტემატურად ინვესტდნენ მემორიალის თამაშებზე. ზუსტად არ მახსოვს რამდენი თამაში ჩაატარა მან ლენინგრადში. ვთვლი, რომ დაახლოებით ათიოდე. პრაქტიკულად გურამი ყველა თამაშზე ამტკიცებდა თვის საიმედოობას და საფუძვლიანობას. ყველა თამაში მიდიოდა ჩვენი მხრიდან რაიმე ექსცესებისა და სერიოზული შენიშვნების გარეშე. თუმცა, მახსოვს ერთი შეხვედრისას ჩვენმა ქართველმა მაინც დაუშვა ერთი სერიოზული შეცდომა, არ დანიშნა აშკარა პენალტი. რა თქმა უნდა, ძალიან ნერვიულობდა. მიუხედავად ამისა, ჩემი შეფასება მისი სამსაჯო თვისებების მიმართ არ შეცვლილა: კარგი მსაჯია!

ალბათ, შეცდომა იქნება თუ არ ვიტყვი, გურამ სიმონის ძის სუფთა ადამიანური თვისებების შესახებ. ჩვენი ურთიერთობის მრავალი წლის მანძილზე მან თავი წარმოაჩინა როგორც კეთილმა, ურთიერთობის მოყვარულმა, ძალზე კომუნიკაბელურმა ამახანაგმა. ბუნებრივია, რომ, როგორც საქართველოს უმეტესმა მაცხოვრებელმა, გურამმა შეისისხლბორცა იმ მხარისათვის ტიპური თვისებები: გულუხვობა, სიკეთე, შემძლეობა და გაქანება, მხიარულება და სიყვარული კაცური სუფრისადმი. ერთი სიტყვით, ის სიმპათიური ადამიანია!

ქართული „ნოსტალგია“ №3

გამოვიდა საქართველო-ისრაელის მეგობრობის იმერეთის რეგიონული განყოფილების ყურნალი „ნოსტალგია“. მისი მთავარი რედაქტორი გახლავთ პროფესორი, ცნობილი კრიტიკოსი ავთანდილ ნიკოლეიშვილი, რედაქტორი ვიოლეტა ბუზიაშვილი, ხოლო ისრაელში რედაქტორი — იუზა ფიჩხაძე.

2008 წლის მე-3 ნომერში დაბეჭდილია: ავთანდილ ნიკოლეიშვილის "ილია და ებრაელობა". იბეჭდება ინტერვიუები ქალაქ ქუთაისის მერთან, ბატონ ნუგზარ შამუგიასთან და ქალაქ ქუთაისის საკრებულოს თავმჯდომარესთან პროფესორ ამირან ხვადაგიასთან. ასევე იბეჭდება ლიტერატურა: სოსო სეფიაშვილი, გაქცევა არსაიდან (ფრაგმენტები რომანიდან). ცნობილი ებრაელი მწერლის ორციონ ბართანას ლექსები, რომელიც თარგმნა ომარ გვეტაძემ. გია ხოფერიას "დაფარული შუქის" ხიზლი და გამორჩეული სტუმრები". გურამ ბათიაშვილის რომანის შესახებ "თუ დაგივინყო იერუსალიამ" იბეჭდება ავთანდილ ნიკოლეიშვილის წერილი. ყურნალ "ნოსტალგიის" კილექტივი მას ულოცავს იუბილეს. იბეჭდება "რამდენიმე სიტყვა მიხილ თეთროქალაშვილზე". ყურნალის ბოლო გვერდზე ილო ფოტოგრაფის (ხახიაშვილის) ქანდაკება დაბეჭდილი, რომელიც მისივე სახელოსნოს წინ დადგეს ქუთაისში. (მოქანდაკე რეზო რამიშვილი). გარეკანზე: იერუსალიმის ჯვრის მონასტერში შოთა რუსთაველის ფრესკაა, უკან მხარეს კი ქუთაისის მწვანეყვავილა (მხატვარი ზაურ მყავანაძე).

თინათინ ჩხრადე

„ისრაელის ხალხი, ისრაელის მიწა“

არაფორმალური ებრაული განათლების საერთაშორისო ცენტრი „მელამედია“ აცხადებს კონკურსს თემის „ისრაელის ხალხი, ისრაელის მიწა“ საუკეთესო მეტოდურ დამუშავებაზე. პრიზები მიენიჭებათ ყოველ კატეგორიაში საუკეთესო ნაშრომებს.

კონკურსში გამარჯვებულს მიენიჭება მთავარი პრიზი 10 000 მანეთი სხვადასხვა კატეგორიებში გამარჯვებულებს მიენიჭებათ პრიზები 3000 მანეთი კონკურსის ყოველი მონაწილე მიიღებს ნაშაბლისებელ პრიზებს.

კონკურსი ეძღვნება ისრაელის სახელმწიფოებრიობის აღდგენის 60 წლისთავს და ტარდება შემდეგ მეთოდში: ებრაული დღესასწაულების ჩატარება, ღირსახსოვარი დღეები, ისტორიული და ოჯახური თარიღები, დღესასწაულები, ჯგუფობრივი მუშაობა, ლექციები, დისკუსიები, მრგვალი მაგიდები, სათემო ღონისძიებები, აქციები, კონკურსები, თამაშები. თემატური საღამოები, გამოფენები, ექსკურსიები, კონცერტები.

„მელამედისას“ ცენტრის დირექტორი ნატალია სლობოდნიაკი
ტელ./ფაქსი: (495) 915 04 09
nisiacneo@gmail.com

***

ებრაული ხალხური მუსიკის საზოგადოების 100 წლისთავისათვის სანკტ-პეტერბურგის ებრაული სათემო სახლი, რუსეთის ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტი და სანკტ-პეტერბურგის კომპოზიტორთა კავშირი იტყობინებან, რომ 27-29 ოქტომბერს ჩატარდება საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ებრაული პროფესიული მუსიკა რუსეთში: ჩამოყალიბება, განვითარება“. კონფერენცია ეძღვნება სანკტ-პეტერბურგში ებრაული სახალხო მუსიკის საზოგადოების ჩამოყალიბებას (1908-1922). კონფერენციაში მონაწილეობის მისაღებად მონაწილე იქნებიან ისტორიკოსები, მუსიკისმცოდნეები, ფოლკლორისტები, მოხსენებები, ინფორმაციები ეძღვნება როგორც უშუალოდ ებრაული ხალხური მუსიკის საზოგადოებას, ასევე ებრაული მუსიკალური კულტურის ისტორიისა და თეორიის საკითხებს. კონფერენცია იმუშავებს რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

კონფერენციაში მონაწილეობის მისაღებად განაცხადები და თხოვნები (არა უმეტეს 1 გვერდისა) გათხოვთ გადმოგზავნეთ ორგკომიტეტში 2008 წლის 1 სექტემბრამდე. მოხსენების კონფერენციის პროგრამაში ჩართვის თაობაზე ორგკომიტეტი გაცნობებთ არაუგვიანეს 15 სექტემბრისა.

დამატებითი ინფორმაცია შეგიძლიათ მიიღოთ კონფერენციის ორგკომიტეტი: 191025, სანკტ-პეტერბურგი, რუბინშტეინის ქ.3, სპზ ებრაული სათემო ცენტრი (ორგკომიტეტი-სათვის) ფაქსი (812) 314-51-17
ელექტრონული მისამართი: frenk@Lea.Spb.su

იერუსალიმის ინსტიტუტ „პარდესი“ სწავლების წლიური პროგრამა

პროგრამის მოკლე აღწერა:
ებრაული ტრადიციების კლასიკური ტექსტების შესწავლა, ინტელექტუალური ძიებანი და ლია დიალოგი ყველაზე ფართო სპექტრის რწმუნებისა და მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის სტუდენტები იმოგზაურებენ ებრაული წიგნების სამყაროში, რომელიც საშუალებას მისცემთ მათ შეიგრძნონ ეროვნული მეობა.

პროგრამის მთავარი შემადგენლები:
„პარდესი“ ალიანსული სასწავლო დაწესებულებაა, რომელიც წარმატებულად მუშაობს 1972 წლიდან.

პროგრამის დასრულებისას გაცივება სპეციალური სერთიფიკატი.
„პარდესი“ გინვეთ თქვენ ებრაული ცივილიზაციის გასაცნობად!
ებრაული ხალხის კლასიკური წყაროები და თანამედროვე კომენტარები, ისტორია და ფილოსოფია, ლიტერატურა და ხელოვნება, კანონები და წეს-ჩვეულებები, ხალხი, ოჯახი და პიროვნება, ერთობა და ინდივიდუალობა, წარსული, აწმყო და მომავალი.

ჩვენ არ გვნამს ფორმალური ლექციები, ჩვენი მეცადინეობები შეიცავენ წყაროებთან დამოუკიდებელ მუშაობას, ორთა სწავლას (ხევერუტა), განსჯა, შემოქმედებითი პროექტები, საგანმანათლებლო მოგზაურობები და სხვა.

„პარდესი“ გვხვდება მრავალსაუკუნოვანი ტრადიცია და თანამედროვეობა: იუდაიზმი და გენდერი, რას ფიქრობს იუდაიზმი კოლონიზაციაზე, კოსმოსში გაფრენაზე და მშვიდობის სანაცვლოდ ტერიტორიების დათმობაზე. ჩვენ ერთად ვეძებთ ცვალებად სამყაროში თანამედროვე ადამიანის პასუხებს ამ და სხვა კითხვებზე.

პროგრამა არ მოითხოვს წინასწარ მომზადებას ან სპეციალურ ცოდნათა სხვადასხვაობას. სწავლების მრავალსაფეხურიანი სისტემა მოხერხებულია: დამწყებთა ჯგუფებიდან წარჩინებულ სტუდენტთა ჯგუფებამდე (6 საფეხური დანი). არ ხართ დარწმუნებული რომელ ჯგუფს მიეკუთვნებით? შეგიძლიათ სწავლების საფეხური ნებისმიერ მომენტში შეცვალოთ!

„პარდესი“ არ არის გამოცდები! ჩვენ უბრალოდ გვინდა თქვენ შეისწავლოთ ის, რაც თქვენთვის საინტერესოა. თქვენ თვითონ შეადგენთ თქვენს ცხრილს, თვითონ აირჩევს კურსს, სავალდებულო კურსები არ არსებობს!

ებრაულ განათლებაში მუშაობის მრავალწლიანი გამოცდილების მქონე მასწავლებელთა შესანიშნავი შემადგენლობა, როგორც ფორმალურში (ისრაელის უნივერსიტეტები), ისე არაფორმალური — სწავლების ფორმათა და მეთოდების სხვადასხვაობა.

„პარდესი“ მდებარეობს იერუსალიმში, ეს კი ნიშნავს, რომ ახდებით ერთი მათგანი, ვისაც წილად ხვდება ბედნიერება გაატაროს წელი მარადიულ ქალაქში!

პროგრამის დაწყების თარიღი: 1 აგვისტო
პროგრამის დასრულების თარიღი: 31 მაისი
პროგრამის ხანგრძლივობა: 10 თვე
მონაწილეთა ასაკი: 20-30 წელი

პროგრამა განკუთვნილია: მსოფლიოს ყველა ქვეყნის ებრაული ახალგაზრდებისათვის.
სამუშაო ენა — ინგლისური.
ივრითის შესწავლა ულპანში
ორგანიზაციის დასახელება: ინსტიტუტი „პარდესი“, იერუსალიმი.

საკონტაქტო ინფორმაცია ისრაელში:
ტელ.: 972-2-6735210
ფაქსი: 972-2-6735160
პროგრამის ინტერნეტ-საიტი: www.pardes.org.il

დაგეგმვა და

გამომცემელი:

გურამ ბათიაშვილი, კოტე აბაშიძე

თბილისი, ლეონიძის 11ა, ვახტანგ VI ქ. №30

ტელეფონები: 99.90.96, 77.20.57

რეგისტრირებულია

ქ. თბილისის მთაწმინდის

რაიონის სასამართლოს

მიერ.

რეგისტრაციის № 4/1-921

რედაქტორი

გურამ

ბათიაშვილი